

Prečišćeni tekst obuhvata sljedeće propise:

1. Pravilnik o blizim uslovima za osnivanje ustanova u oblasti obrazovanja i vaspitanja ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 40/06 od 22.06.2006),

2. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o bližim uslovima za osnivanje ustanova u oblasti obrazovanja i vaspitanja ("Službeni list Crne Gore", br. 42/26 od 25.03.2026),

3. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o bližim uslovima za osnivanje ustanova u oblasti obrazovanja i vaspitanja ("Službeni list Crne Gore", br. 95/26 od 03.07.2026).

P R A V I L N I K

O BLIŽIM USLOVIMA ZA OSNIVANJE USTANOVA U OBLASTI OBRAZOVANJA I VASPITANJA

**("Službeni list Republike Crne Gore", br. 40/06 od 22.06.2006, "Službeni list Crne
Gore", br. 42/26 od 25.03.2026, 95/26 od 03.07.2026)**

Sadržaj pravilnika

Član 1

Ovim pravilnikom uređuju se bliži uslovi za osnivanje ustanova u oblasti obrazovanja i vaspitanja (predškolske ustanove, škole, domovi učenika, odnosno studenata, organizatori obrazovanja odraslih, zavodi-posebne ustanove i obrazovni centri), u pogledu: broja djece, učenika, odnosno polaznika, prostora, opreme i nastavnih sredstava, kao i standarde za prostor i opremu.

Za osnivanje ustanova, iz stava 1 ovog člana, osnivač mora imati u svojini ili u zakup prostor, opremu i nastavna sredstva, u skladu sa ovim pravilnikom, najmanje za period koliko traje program obrazovanja.

A. PREDŠKOLSKA USTANOVA

I BROJ DJECE

Javna predškolska ustanova

Član 2

Javna predškolska ustanova može se osnovati ako ima najmanje tri vaspitne grupe za realizaciju primarnog programa.

Privatna ustanova

Član 3

Privatna predškolska ustanova može se osnovati ako ima jednu vaspitnu grupu za

realizaciju primarnog, ili kraćeg, odnosno specijalizovanog programa.

Broj djece u vaspitnoj grupi, iz stava 1 ovog člana, određuje osnivač, s tim što ne može biti veći od broja utvrđenog zakonom, odnosno javno važećim obrazovnim programom.

II PROSTOR

Prostor

Član 4

Prostor ustanove čine: zemljište i objekat.

Lokacija

Član 5

Lokacija zemljišta javne i privatne predškolske ustanove (u daljem tekstu: ustanova) treba da ispunjava uslove u pogledu higijenskih, ekoloških, seizmičkih, radioloških, komunalnih, urbanističkih i drugih uslova, u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Izbor lokacije

Član 6

Zemljište ustanove treba da je:

- dovoljno prostrano;
- po mogućnosti, u mirnom dijelu grada u blizini parkova i zelenila, a dalje od fabrika, prometnih saobraćajnica, pijaca i sl;
- izloženo prirodnoj svjetlosti;
- porozno i bez vlažnosti, bez podzemnih voda;
- zaštićeno od jakih i hladnih vjetrova;
- na mjestu koje je lako pristupačno djeci i roditeljima.

Zemljište

Član 7

Zemljište ustanove čini:

- prostor na kome je sagrađen objekat;
- prostor za komunikaciju (prilazni put, staze, prostor za vozila i dr);

-prostor namijenjen za igru djece (dvorište);

-ekonomski prostor; i

-ostali prostor.

Prostor za igru djece

Član 8

Prostor za igru i fizičke aktivnosti djece je cjelokupan spoljašnji prostor, koji ne može biti manji od 8 m² po djetetu.

Prostor koji je namijenjen za igru mora se prilagoditi programskim aktivnostima i razvojnim mogućnostima djece, a u prostoru za fizičke aktivnosti djece su raspoređeni rekviziti (tobogani, vrteške, ljuljaške, pješčanici, prostor za penjanje, prostor sa vodom i sl.).

Prostor, iz stava 1 ovog člana, je ograđen ogradom visokom 1,20 m, sa vratima koja se automatski zatvaraju i kvakom koja djetetu nije dostupna.

Ekonomski prostor

Član 9

Ekonomski prostor služi za dopremanje namirnica i drugih proizvoda potrebnih za rad ustanove.

Ostali prostor

Član 10

Pod ostalim prostorom ustanove podrazumijeva se spoljašnji prostor koji nije obuhvaćen čl. 8 i 9 ovog pravilnika, a služi za odlaganje, skladištenje, za kotlarnicu i druge prostore.

Objekat

Član 11

Objekat ustanove je posebna arhitektonska i građevinska cjelina, prilagođena za izvođenje različitih vaspitno-obrazovnih programa.

Izuzetno, od stava 1 ovog člana, objekat ustanove može biti u školi, poslovnom ili stambenom objektu, u skladu sa ovim pravilnikom.

Objekat ustanove ne može biti ispod nivoa zemljišta i, po pravilu, je prizeman ili jednospratan.

Prostorni kapacitet objekta ustanove, po pravilu, ne može biti manji od prostora namijenjenog za tri vaspitne grupe.

Prostorije objekta

Član 12

U objektu ustanove nalaze se: prostorije za djecu, zajedničke prostorije i druge prostorije (ekonomski, tehnički blok, kotlarnica i dr.).

Prostorije za djecu

Član 13

Prostorije za djecu su:

- radna soba za djecu uzrasta jaslica;
- radna soba za djecu uzrasta vrtića; i
- zajedničke prostorije za djecu.

Radna soba za jaslice i vrtić

Član 14

Površina radne sobe za jaslice i vrtić je najmanje 3m² po djetetu u koju se ne računa prostor koji zauzimaju fiksirani kreveti, ormari, pult za povijanje i dr.

Zajedničke i druge prostorije

Član 15

Zajedničke i druge prostorije ustanove su:

- komunikacioni putevi;
- trijaža;
- garderoba;
- sanitarni prostor;
- sala za zajedničke aktivnosti;
- kuhinja i ostava za namirnice;
- trpezarija;
- terasa;
- perionica (ostava za rublje);

- prostor za biblioteku, didaktička sredstva, igrovni materijal i dr;
- prostor za roditelje;
- prostor za stručne radnike - zbornica;
- prostor za preventivnu i zdravstvenu zaštitu;
- prostor za upravu i sekretarijat;
- prostor za stručnog saradnika;
- prostor za ekonomu - magacionera;
- ostava za pribor i alat; i
- prostor za domara, radionicu i kotlarnicu.

Komunikacioni putevi

Član 16

Komunikacioni putevi ustanove su: ulaz sa nadstrešnicom-vjetrobranom, hodnici i stepeništa i moraju biti takvi da omogućavaju međusobnu povezanost i preglednost nad aktivnostima djece.

Ustanova sa tri i više vaspitnih grupa, po pravilu, ima dva ulaza sa nadstrešnicom i vjetrobranom.

Putevi, iz stava 1 ovog člana, moraju biti prilagođeni djeci sa posebnim potrebama.

Trijaža

Član 17

Trijaža ustanove za prijem djece je površine najmanje 0, 40m² po djetetu i, po pravilu, je povezana sa glavnim ulazom i garderobom .

Garderoba

Član 18

Garderoba ustanove može biti zajednička za više vaspitnih grupa, ili posebna za jednu vaspitnu grupu.

Površina prostora, iz stava 1 ovog člana, je najmanje 0,50m² po djetetu, a širina prolaza između garderobnih elemenata je 0,80m, odnosno 1 m za djecu sa posebnim potrebama.

Prostor u garderobi mora biti posebno za svako dijete jasno označen.

Sanitarni prostor za djecu

Član 19

Sanitarni prostor ustanove sastoji se od prostora za umivanje i prostora sa WC-om i, po pravilu, je površine 0,50 m² po djetetu.

Prostor sa WC-om za vrtić, po pravilu, je odvojen zatvorenim kabinama.

Sala za zajedničke aktivnosti

Član 20

Sala za zajedničke aktivnosti(za motoričke i druge aktivnosti djece) je površine najmanje 1m² po djetetu.

Prostor, iz stava 1 ovog člana, može da se koristi za realizaciju kraćeg i specijalizovanog programa.

Kuhinja i ostava za namirnice

Član 21

Kuhinja ustanove može biti za pripremu i distribuciju hrane, ili samo za distribuciju hrane.

Kuhinja ustanove može biti: centralna, vlastita, kuhinja za podjelu hrane i mliječna.

Ostava za skladištenje namirnica se, po pravilu, nalazi uz kuhinju.

U ostavi se obezbijeduje odvojeno čuvanje pribora i sredstava za čišćenje kuhinje od sredstava za čišćenje sanitarnih prostorija, prostora za boravak djece i drugog prostora namijenjenog djeci.

Kuhinja i ostava za namirnice moraju ispunjavati higijensko-tehničke uslove propisane posebnim propisima.

Kuhinja i ostava za namirnice moraju imati poseban ulaz za zaposlene, koji, po pravilu, imaju poseban sanitarni prostor i garderobu.

Trpezarija

Član 22

Trpezarija ustanove se, po pravilu, nalazi u blizini kuhinje, a može biti izdvojena ili u sastavu radne sobe, i mora ispunjavati sanitarno-tehničke uslove, u skladu sa posebnim propisima.

Terasa

Član 23

Terasa ustanove je, po pravilu, površine najmanje 12 m², i mora biti povezana sa radnom sobom i zaštićena od vremenskih uticaja.

Terasa ima ogradu visine 1,20 m i napravljena je od materijala koji obezbjeđuje potpunu sigurnost djece.

Podna površina terase mora biti postavljena tako da je nagnuta od unutrašnjeg zida prema spoljašnjoj ivici terase.

Ako je terasa dio igrališta, ograda je visoka 0,60 m i vratima (otvorima) je povezana sa igralištem.

Perionica

Član 24

Ustanova koja ima preko tri vaspitne grupe, po pravilu, treba da ima perionicu.

Ukoliko nema perionicu, ustanova obezbjeđuje higijenu posteljnog i drugog rublja korišćenjem usluga specijalizovanih servisa.

Prostor za biblioteku i didaktička sredstva

Član 25

Biblioteka ustanove može biti centralna ili posebna za pojedine objekte ustanove, za stručnu literaturu, dječju literaturu, časopise, novinska izdanja, foto, video i tonske zapise i drugo.

Didaktička sredstva i igrovni materijal skladište se u posebno namijenjenom prostoru.

Ustanova sa manjim brojem vaspitnih grupa i vaspitnih jedinica, može u istom prostoru, smjestiti biblioteku, didaktička sredstva i igrovni materijal.

Prostor za roditelje

Član 26

Prostor za saradnju sa roditeljima u ustanovi je, po pravilu, površine od 6 do 10 m², i nalazi se u blizini ulaza u objekat.

Prostor za zbornicu

Član 27

Prostor za zbornicu je najmanje površine 1,5 m² po vaspitaču, stručnom saradniku i saradniku.

Prostor za preventivnu zdravstvenu zaštitu

Član 28

Prostor za preventivnu zdravstvenu zaštitu u ustanovi je namijenjen za realizaciju programskih aktivnosti organizatora zdravstveno-higijenskog režima i organizatora ishrane (medicinska sestra saradnik i nutricionista).

Prostor za stručnog saradnika

Član 29

Površina prostora za stručnog saradnika (pedagoga, psihologa, logopeda i dr.) za instruktivni rad (individualni i grupni) je, po pravilu, od 6 do 12 m²

Prostor za upravu i sekretarijat

Član 30

Površina prostora za upravu i sekretarijat (sekretar, računovođa i drugi), ustanove, po pravilu, ne može biti manji od 3 m² po zaposlenom.

Prostor, iz stava 1 ovog člana, ima poseban sanitarni prostor.

Prostor za ekonomu - magacionera

Član 31

Prostor za ekonomu-magacionera nalazi se, po pravilu, u blizini kuhinje.

Ostava za pribor, alat i prostor za domara, radionicu i kotlarnicu

Član 32

Ostava za pribor i alat za održavanje spoljašnjeg prostora i objekta, prostor za domara, radionicu i kotlarnicu se nalaze u dijelu zgrade koji nije neposredno vezan za prostorije u kojima borave djeca.

Građevinski materijal

Član 33

Materijali za gradnju ustanove moraju ispunjavati ekološke, higijenske, alergijske i građevinsko-tehničke uslove, u skladu sa propisima o gradnji objekata, za ove namjene.

Podovi, zidovi i plafoni ustanove moraju biti od materijala koji ublažavaju buku.

Podovi

Član 34

Podovi prostorija objekta ustanove moraju biti trajni, ravni i laki za održavanje, glatki, ali ne klizavi i termički prilagođeni uzrastu djece.

Zidovi

Član 35

Površine zidova objekta ustanove treba da budu otporne na oštećenja, a podnožja zaštićena odgovarajućom coklom.

Pregradni zidovi prostorija od poda do visine od 1,20 m ne mogu biti zastakljeni.

Zidna ogledala moraju biti zaštićena odgovarajućom folijom, radi bezbjednosti djece.

Prozori

Član 36

Visina prozorskog parapeta u prostorijama u prizemlju objekta je 0,60 m, a na spratu najmanje 0,90 m.

Ako se prozorsko krilo otvara prema unutrašnjosti prostorije donja ivica krila mora biti najmanje 1,25 m iznad poda. Prozorsko staklo mora biti osigurano od lomova do visine dohvata djece.

Radi provjetravanja prostorija, po pravilu, 30% prozora na objektu treba da ima mogućnost otvaranja uz nagib.

Vrata

Član 37

Širina ulaznih vrata i vrata u prostorijama u kojima se izvodi vaspitno-obrazovni rad je 0,90 m, sa staklenom površinom 0,60 m x 0,60 m u centralnom gornjem dijelu vrata. Staklo mora biti otporno na udare.

Vrata koja vode iz dvorišta u perionicu, kotlarnicu, kuhinju i ostavu, po pravilu, treba da budu dvokrilna, širine 1,20 m.

Širina vrata za ostale prostorije je najmanje 0,60 m.

Osvjetljenje

Član 38

Osvjetljenje u ustanovi je dvojako: prirodno i vještačko.

Radne sobe moraju imati dovoljno dnevne svjetlosti, u skladu sa slijedećim zahtjevima:

- površina prozora je najmanje od 1/5 do 1/4 površine poda prostorije;
- prostorije moraju biti orijentisane prema dnevnoj sunčevoj putanji.

Vještačko osvjetljenje radne sobe je 150 luksa, a ostalih prostorija 100 luksa.

Izvor vještačkog osvjetljenja mora biti u potrebnom broju i moraju se rasporediti tako da obezbijede dovoljno svjetlosti.

Grijanje

Član 39

Zagrijavanje u objektu mora biti ravnomjerno, sa temperaturama:

- najmanje 210C u vrtiću (za trpezariju, salu za fizičko vaspitanje i za zajedničku prostoriju za igru);

- najmanje 230C u jaslicama.

Grejna tijela moraju, na odgovarajući način biti zaštićena, radi bezbjednosti djece.

Ako u objektu temperatura prelazi 350C obezbjeđuje se rashladni uređaj.

Vazduh u prostorijama

Član 40

Radi obezbjeđivanja svježeg vazduha, potrebno je prostorije provjetravati prirodnim putem, a ukoliko to nije dovoljno potrebno je vršiti mehaničko provjetranje (ventilatorima i sl.).

Relativna vlažnost vazduha u prostorijama za djecu mora biti u skladu sa propisima.

Garderobe i sanitarne prostorije za djecu treba dodatno prirodnim i mehaničkim putem dnevno provjetravati.

Elektro instalacija

Član 41

U ustanovi se obezbjeđuju dovodi i ugrađuju instalacije za korišćenje električne energije.

Električne utičnice moraju imati zaštitu i moraju biti postavljene na visini najmanje od 1,60m.

U svakoj radnoj sobi moraju biti najmanje četiri utičnice.

Prekidači moraju biti postavljeni na visini najmanje 1,20 m.

Svaki objekat ustanove mora biti priključen na telefonsku mrežu i, po pravilu, na internet mrežu.

Vodovodna i kanalizaciona instalacija

Član 42

Vodovodna instalacija u ustanovi je obavezna i to u svakom glavnom hodniku po jedno točeće mjesto.

Kanalizaciona instalacija u ustanovi za sve sanitarije i priključke uključuje se u kanalizacionu mrežu. U mjestima gdje nema kanalizacione mreže uz ustanovu mora se obezbijediti septička jama (sengrup).

Stepenice

Član 43

Gazište stepeništa mora biti izrađeno od neklizajućeg materijala, lakog za održavanje i dezinfekciju. Ivice stepeništa moraju biti blago zaobljene, a ograda mora biti izrađena od vertikalnih elemenata, sa razmakom od najviše 0,085 m, ili iz punih površina.

Visina rukohvata je 0,50 m x 0,60 m i prilagođen je veličini šake djeteta.

Za djecu koja koriste invalidska kolica, ili ortopedsko pomagalo, za kretanje se mora obezbijediti lift, odnosno platforma za dizanje ili dr.

Shodna primjena

Član 44

Na ustanovu koja realizuje samo primarni program predškolskog vaspitanja i obrazovanja u poludnevnom trajanju, u zavisnosti od broja djece i vaspitnih grupa, shodno se primjenjuju odredbe čl. 2 do 43 i čl. 50 do 67 ovog pravilnika.

III SPECIFIČNOSTI USTANOVE U POSLOVNOM ILI STAMBENOM OBJEKTU

Promjena namjene prostora

Član 45

Ako su prostorije ustanove u poslovnom, ili stambenom objektu, mora se izvršiti promjena namjene prostora, u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Spoljašnji prostor za ustanovu iz stava 1 ovog člana, ne može biti manji od 4 m² po djetetu i mora biti ograđen ogradom visine najmanje 1,20 m.

Prostor ustanove

Član 46

Prostorije za planske i programske aktivnosti ustanove moraju biti funkcionalno povezane i odvojene od prostora koji upotrebljavaju drugi korisnici poslovnog ili stambenog objekta.

Prostorije ustanove, po pravilu, moraju biti visoke, najmanje 2,40 m.

Radna soba može biti podijeljena na najviše tri prostora koji moraju biti međusobno povezani, a površina za igru djece, u svakom od prostora, mora biti najmanje 1,5 m² po djetetu.

Ako su prostorije, iz stava 1 ovog člana, na spratu, na vrhu i na dnu stepeništa mora se ugraditi sigurnosna pregrada.

Predsoblje se koristi kao zamjena za garderobu i, po pravilu, je podijeljeno na dio kod ulaza (namijenjen za presvlačenje i preobuvanje) i na dio koji predstavlja vezu između kuhinje, sanitarija i radne sobe.

Prostorije ustanove, po pravilu, imaju balkon, lođu ili terasu zaštićenu ogradom visokom najmanje 1,20 m i koja obezbjeđuje sigurnost djece.

Kuhinja, sanitarni prostor i ostava

Član 47

Kuhinja, sanitarni prostor, ostava i drugi prostor ustanove prilagođavaju se potrebama djece i zaposlenih.

Posebni uslovi

Član 48

Ustanova, radi bezbjednosti djece, mora obezbjeđivati da:

-prozorska stakla i stakla na vratima u prostorijama u kojima borave djeca moraju biti zaštićena od loma i nedostupna djeci;

-ako je radna soba na spratu, prozori moraju biti zaštićeni tako, da djeca ne mogu pasti;

-električni utikači budu opremljeni zaštitnicima;

-vodokotlići u WC-ima budu dostupni djeci;

-priključak za telefonsku komunikaciju, i dr.

Kraći i specijalizovani program

Član 49

Na ustanovu koja realizuje kraći, odnosno specijalizovani program predškolskog vaspitanja i obrazovanja, u zavisnosti od broja djece i vaspitnih grupa, primjenjuju se odredbe čl. 45 do 48 i čl. 50 do 67 ovog pravilnika.

Prostor ustanove iz stava 1 ovog člana mora biti prilagođen programu koji se izvodi.

IV OPREMA

Oprema

Član 50

Oprema u ustanovi mora biti takva da djeci omogućava izvođenje planiranih, spontanih, grupnih i individualnih aktivnosti i odmor i da omogućava brzu promjenu strukture prostora, zavisno od aktivnosti koje se realizuju, u skladu sa obrazovnim programom.

Radna soba

Član 51

Oprema u radnoj sobi za jaslice i vrtić mora da odgovara uzrastu i razvoju djece u grupi i programskim aktivnostima.

Radna soba mora imati:

- stolove, stolice, krevete ili lake ležaljke za odmor djece;
- otvorene police za igračke, knjige i dječje radove;
- elemente za oblikovanje prostora, police, pregrade, elemente za oblikovanje centara interesovanja;
- zidne panoe;
- ogledalo veličine oko 1,20 m x 0,50 m, zaštićeno specijalnom folijom;
- sto i stolicu za vaspitača; i
- ormar za didaktička sredstva i materijal za stalnu upotrebu.

U radnoj sobi za jaslice mora biti ograđen dio prostora za njegu djece u kojem se nalazi sto za povijanje, ormarić za veš i umivaonik.

Ukoliko je prostor radne sobe jaslica ili vrtića namijenjen i za ishranu, radna soba mora imati servisni sto i ormar za pribor.

Elementi za oblikovanje prostora u radnoj sobi za djecu, moraju omogućavati preglednost cijelog prostora, rubovi i uglovi namještaja moraju biti glatki i zaobljeni, a stolovi i stolice prilagođeni uzrastu i potrebama djece.

Komunikacioni prostor

Član 52

Ulaz i prilaz ulazu moraju biti popločani materijalom koji nije klizav i prilagođen je djeci

sa posebnim potrebama.

Spoljna vrata moraju imati nadstrešnicu, a ulazna vrata i vrata u vjetrobranu moraju biti opremljena uređajem za automatsko zatvaranje.

Krila dvokrilnih vrata u prostorima moraju se otvarati prema izlazu iz objekta.

Vrata u objektu su bez pragova.

Ulazna vrata moraju imati ulaznu rampu za djecu sa posebnim potrebama.

Prostor trijaže

Član 53

Prostor trijaže mora imati:

- oglasnu tablu;
- stalak za kišobrane;
- pokretni sto za trijažni pregled sa priborom;
- posudu za dezinfekciju, špatule za grlo, toplomjere, kutije za prvu pomoć;
- vagu sa visinomjerom; i
- stolice za roditelje i dr.

Garderoba

Član 54

Garderoba u ustanovi mora biti opremljena: ormarom za odjeću i obuću, klupom za obuvanje i vješaonicima.

U garderobi koja je namijenjena djeci jaslenog uzrasta i djeci sa posebnim potrebama mora biti sto za povijanje i umivaonik.

Garderobni elementi (police i vješaonici) moraju biti pričvršćeni radi bezbjednosti djece.

Sanitarni prostor

Član 55

Sanitarni prostor jaslica mora imati najmanje:

- dva umivaonika za svaku vaspitnu grupu sa ivicom 0,50 m iznad poda;
- zidna ogledala iznad umivaonika;

-kadu sa ručnim tušem sa ivicom 0,85 m iznad poda i neklizajućom podlogom;

-umivaonik;

-dvije WC šolje, i to jednu za djecu i jednu za odrasle;

-policu za noćne posude;

-držač za papirne brisače; i

-posuda za sapun.

Sanitarni prostor vrtića mora imati:

-dva umivaonika za svaku vaspitnu grupu čija je gornja ivica 0,60 m iznad poda;

-zidno ogledalo iznad umivaonika;

-policu za odlaganje pribora za pranje zuba;

-kabinu sa tušem u objektu;

-dvije WC šolje, i to jednu za vaspitnu grupu, sa mehanizmom za ispiranje za djecu i jednu za odrasle;

-pisoar za dječake;

-držač za papirne brisače; i

-posudu za sapun.

Ustanova u koju su uključena djeca sa posebnim potrebama, oprema, iz stava 2 ovog člana, mora se prilagoditi potrebama te djece.

Sala za zajedničke aktivnosti

Član 56

Prostor za zajedničke aktivnosti djece, kada se upotrebljava kao sala za fizičke aktivnosti, mora imati: A-ljestvicu, vertikalnu ljestvicu višenamjenske sprave za penjanje, univerzalne i polivalentne strunjače, grede različitih širina i drugu sportsku opremu.

Elementi za oblikovanje prostora moraju vaspitačima omogućiti preglednost cijelog prostora.

U prostoru, iz stava 1 ovog člana, mora biti i priključak za hladnu i toplu vodu.

Ukoliko u objektu postoji poseban prostor za fizičke aktivnosti mora biti opremljen na

način iz stava 1 ovog člana.

Kuhinja i ostava za namirnice

Član 57

Kuhinjski prostor mora imati:

- sudoperu;
- dva stola;
- ljuštilicu za povrće;
- rezač povrća;
- rezač za hljeb;
- mikser;
- panj za tranžiranje;
- radni sto za serviranje namirnica;
- električni ili kombinovani šporet odgovarajućeg kapaciteta;
- aspirator pare;
- etažnu pećnicu, električni lonac, kiper odgovarajućeg kapaciteta;
- frižider i zamrzivač odgovarajućeg kapaciteta;
- bojler odgovarajućeg kapaciteta;
- mašinu za pranje suđa; i
- police za smještaj posuđa.

Oprema u kojoj se sprema, čuva i skladišti hrana i namirnice je, po pravilu, od nerđajućeg materijala (inox-a).

Za potrebe transporta hrane u zavisnosti od broja objekata, potrebno je vozilo za dostavu i posude sa hermetičkim zatvaranjem.

Ostava za namirnice mora imati:

- policu za skladištenje;

- rashladnu vitrinu;
- fržider, zamrzivač i drugo za održavanje i skladištenje namirnica.

Trpezarija

Član 58

Trpezarija mora imati:

- stolove i stolice prilagođene uzrastu i potrebama djece;
- pribor za jelo za svako dijete;
- glatke i neklizajuće podove;
- zidne slike odgovarajućeg sadržaja, zavjese, žardinjere sa cvijećem, i dr.

Perionica

Član 59

Perionica ustanove mora imati:

- mašinu za pranje rublja;
- mašinu za sušenje rublja;
- šivaću mašinu;
- opremu za peglanje rublja;
- ormar odgovarajućeg kapaciteta za čisto rublje;
- korpu za prljavo rublje; i
- ormar za smještaj sredstava za pranje rublja i dezinfekciona sredstava.

Prostor za biblioteku

Član 60

Prostor za biblioteku, didaktička sredstva, igrovni materijal i drugo, u zavisnosti od broja djece i zaposlenih, mora imati:

- ormare;
- police;
- stolove i stolice;

- kompjuter;
- stolove za didaktička sredstva;
- vitrine za vaspitni i igrovni materijal;
- stručnu literaturu;
- slikovnice, časopise, aplikacije; i
- drugo potrebno za realizaciju programskih aktivnosti.

Prostor za roditelje

Član 61

Prostor za roditelje mora imati:

- klupe, stolice, stolove;
- police, zidne panoe za informacije i obavještenja;
- ormare za smještaj materijala previđenog za individualne i grupne aktivnosti sa roditeljima, i dr.

Prostor za saradnike

Član 62

Prostor za saradnike mora imati:

- stolove i stolice za sastanke;
- ormar za stručnu literaturu;
- garderobne elemente; i
- drugu opremu koja se koristi za organizovane aktivnosti i rad saradnika.

Prostor za upravu i sekretarijat

Član 63

Prostor za upravu i sekretarijat mora imati za svakog zaposlenog:

- pisaći sto sa stolicom;
- kompjuter;
- ormar za dokumentaciju;

- garderobni elemenat;
- telefon;
- sto i stolice za stranke, i dr.

Sanitarni prostor za zaposlene u upravi i sekretarijat se oprema u zavisnosti od broja zaposlenih.

Prostor za stručne saradnike

Član 64

Prostor za stručne saradnike mora imati:

- pisaće stolove i stolice;
- didaktička pomagala i stručnu literaturu;
- kompjuter;
- ormar za dokumentaciju
- panoe i zidne slike;
- stolove i stolice za individualni - instruktivni rad; i
- garderobni prostor i vješaoike.

Prostor za logopeda i nutricionistu, pored opreme predviđene stavom 1 ovog člana, opremljen je i drugom potrebnom opremom, u skladu sa posebnim propisom.

Prostor za ekonoma - magacionera

Član 65

Prostor za ekonoma - magacionera mora imati:

- pisaći sto i stolicu; i
- ormar za dokumentaciju.

Ostava za pribor

Član 66

Ostava za pribor mora imati stalaže, vitrine i drugu opremu potrebnu za rad domara i majstora.

Protivpožarna zaštita

Član 67

Na protivpožarnu zaštitu u ustanovi primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuju ova pitanja.

Privatna ustanova

Član 68

Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na prostor i opremu za ustanove, u zavisnosti od broja djece i vaspitnih grupa, shodno se primjenjuju i na privatnu ustanovu koja realizuje primarni program predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Na privatnu ustanovu koja realizuje kraći odnosno specijalizovani program predškolskog vaspitanja i obrazovanja, u zavisnosti od broja djece i vaspitnih grupa, se primjenjuju odredbe člana 45 stav 1 i čl. 46, 47 i 48 ovog pravilnika.

B. OSNOVNA ŠKOLA

I BROJ UČENIKA

Osnovna škola

Član 69

Osnovna škola koja izvodi javno važeći obrazovni program može se osnovati, ako ima najmanje dva odjeljenja prvog razreda i najmanje po jedno odjeljenje od drugog do devetog razreda.

Područna ustanova osnovne škole se može osnovati ako ima, po pravilu, najmanje tri odjeljenja prva dva ciklusa.

Privatna osnovna škola

Član 70

Privatna osnovna škola može se osnovati, ako ima najmanje jedno odjeljenje prvog razreda.

Škola za osnovno umjetničko obrazovanje i vaspitanje

Član 71

Škola za osnovno umjetničko obrazovanje i vaspitanje koja izvodi javno važeći obrazovni program može se osnovati, ako ima najmanje dva odjeljenja prvog razreda.

Privatna škola za osnovno umjetničko obrazovanje i vaspitanje

Član 72

Privatna škola za osnovno umjetničko obrazovanje i vaspitanje se može osnovati ako ima

najmanje jedno odjeljenje prvog razreda.

II PROSTOR OSNOVNE ŠKOLE

Prostor

Član 73

Prostor osnovne škole čine zemljište i objekat.

Prostor u kojem se izvodi obrazovno-vaspitni rad, odnosno ostvaruju obrazovno-vaspitni programi, predstavlja građevinski objekat koji mora da ispunjava uslove u građevinsko-tehničkom pogledu, u skladu sa propisima o gradnji objekata.

III ZEMLJIŠTE

Izbor lokacije

Član 74

Zemljište osnovne škole treba da je:

-dovoljno prostrano;

-u mirnom dijelu grada, po pravilu, blizu parkova i zelenila, a dalje od fabrika, prometnih saobraćajnica, pijaca i slično;

-izloženo suncu, porozno i bez vlažnosti i podzemnih voda i zaštićeno od jakih i hladnih vjetrova;

-ravno i da, po pravilu, ima oblik pravougaonika; i

-na mjestu koje je lako pristupačno učenicima.

Struktura zemljišta

Član 75

Zemljište osnovne škole čine:

-zemljište na kome je sagrađen objekat;

-pristupi i staze;

-zemljište za kretanje učenika;

-školsko dvorište;

-zemljište za sportske aktivnosti; i

-ekonomsko dvorište: prostor za dovoz ogrijeva, odvoz smeća, skladištenje raznog materijala i slično.

Površina zemljišta

Član 76

Površina zemljišta osnovne škole (bez zemljišta za objekat, pristupe i staze) je najmanje 12 m² po učeniku u jednoj smjeni.

Objekat

Član 77

Objekat osnovne škole je arhitektonska i građevinska cjelina jednog, ili više objekata prilagođenih za organizovanje i izvođenje obrazovno-vaspitnog rada.

Pri projektovanju i gradnji objekta treba voditi računa o opštim zahtjevima, kao što su: lokacija i položaj školske zgrade, spratnost i struktura školskih prostorija.

Objekat osnovne škole može biti, najviše prizemlje i dva sprata (P+2).

Struktura prostora

Član 78

Objekat osnovne škole ima, po pravilu, zaokružene cjeline, i to: prostor za nastavu, zajedničke prostorije i ostali prostor.

Prostor za nastavu

Član 79

Prostor za nastavu je:

- prostor za nastavu prvog ciklusa;
- prostor za nastavu drugog ciklusa, koji se djelimično vezuje za prostor za nastavu trećeg ciklusa;
- prostor za nastavu trećeg ciklusa; i
- sala za fizičko vaspitanje.

Zajedničke prostorije

Član 80

Zajedničke prostorije osnovne škole su:

- za jutarnje čuvanje i produženi boravak učenika;

- za biblioteku sa multimedijском učionicom; i
- višenamjenski prostor.

Ostali prostor

Član 81

Ostali prostor osnovne škole čine prostorije:

- za višenamjenske aktivnosti učenika;
- za upravu i administraciju;
- ekonomske prostorije;
- za garderobu;
- sanitarni prostor i dr.

Prostor za nastavu prvog ciklusa

Član 82

Prostor za nastavu prvog ciklusa je cjelina, sa odvojenim ulazom i centralnom garderobom.

Prostor za nastavu prvog ciklusa čine:

- matična učionica, površine najmanje 60m²;
- zajednički prostor za matičnu učionicu prvog razreda, površine najmanje 20 m² ;
- kabinet za individualni rad i nastavna sredstva, površine najmanje 20 m².

Broj matičnih učionica zavisi od broja odjeljenja i organizacije rada osnovne škole.

Prostor za nastavu drugog ciklusa

Član 83

Prostor za nastavu drugog ciklusa čine:

- matična učionica, površine najmanje 60 m² (za učenike IV i V razreda); i
- predmetne učionice (prikazane u prostoru za nastavu trećeg ciklusa).

Prostor za nastavu trećeg ciklusa

Član 84

Nastava u trećem ciklusu se izvodi u predmetnim učionicama. Predmetne učionice su, po pravilu, namijenjene nastavi jednog predmeta ili predmetnog područja.

Prostori za nastavu trećeg ciklusa su:

-predmetne učionice za: maternji jezik i književnost, strani jezik, matematiku, društvene nauke, površine najmanje 60 m²; i

-mala učionica površine najmanje 40 m².

Specijalizovane učionice

Član 85

Specijalizovane predmetne učionice su:

-predmetne učionice za: prirodne nauke i likovnu kulturu, površine najmanje 80 m².

-predmetna učionica za muzičku kulturu, površine najmanje 60 m² .

Uz specijalizovane predmetne učionice su i kabineti površine najmanje 20 m².

Broj prostorija za nastavu u drugom i trećem ciklusu zavisi od organizacije obrazovno-vaspitnog rada osnovne škole.

Sala za fizičko vaspitanje

Član 86

Sala za fizičko vaspitanje je funkcionalno opremljen prostor koji omogućava izvođenje nastave fizičkog vaspitanja za najmanje dva različita sadržaja.

Osnovna škola do 18 odjeljenja mora da ima salu za fizičko vaspitanje najmanje dimenzija 24 m x 12 m x 7 m.

Osnovna škola sa više od 18 odjeljenja mora da ima dvije sale, i to: jednu salu dimenzija najmanje 26 m x 15 m x 7 m i jednu salu površine 60-70 m² pogodnu za realizaciju većeg dijela programa prvog ciklusa i dijela druga dva ciklusa (ritmika, ples, folklor, i sl.).

Struktura sale

Član 87

Salu za fizičko vaspitanje čine:

-prostor za vježbe;

-prostor za nastavna sredstva;

- kabinet za nastavnika;
- sanitarni blok (umivaonici, WC); i
- svlačionice.

Prostor za vježbu

Član 88

Prostor za vježbu mora omogućiti izvođenje programa fizičkog vaspitanja, a razlikuju se po veličini, namjeni i postavljenoj (ugrađenoj) opremi, površine najmanje 2 m² po učeniku.

Prostor za nastavna sredstva

Član 89

Najmanja dužina prostora za nastavna sredstva je 3,80 m, visina najmanje 2,50 m i visina vrata 2,20 m.

Prostor za nastavna sredstva je površine najmanje od 30 m².

Kabinet

Član 90

Prostor za nastavnika je sastavljen iz radnog prostora i sanitarnog prostora (WC šolja, tuš i umivaonik), a koriste ga najviše četiri nastavnika.

Prostor iz stava 1 ovog člana, koristi se i kao prostor za prvu pomoć i opremljen je kompletom za prvu pomoć.

Sanitarni blok

Član 91

Na jedan prostor za vježbe osnovna škola mora da ima sanitarni blok koji se sastoji od dvije svlačionice, umivaonice i WC-a, površine najmanje 1,2 m² po učeniku.

Ako osnovna škola ima jedan prostor za vježbe, neophodno je odvojiti ženski i muški sanitarni dio.

Više sanitarnih blokova se može grupisati u zajedničku cjelinu, s tim da je moguće odvojiti prostor za korisnike po polu.

Sanitarni blok se sastoji najmanje od: svlačionice površine najmanje 0,5 m² po učeniku, jednog tuša na 10 učenika, jednog umivaonika, odnosno jedne česme za pranje nogu na pet učenika i jedne WC šolje na 20 učenika.

Prostor za školu za osnovno umjetničko obrazovanje

Član 92

Škola za osnovno umjetničko obrazovanje mora da ima adekvatan prostor, u skladu sa obrazovnim programom, koji ispunjava uslove za nastavu, i to:

- individualnu;
- grupnu;
- razrednu; i
- ansambalsku.

Izuzetno, od stava 1 ovog člana, prostorija u kojoj se izvodi baletsko obrazovanje mora biti površine najmanje 10m x 10m, sa garderobom i tuš kabinama.

IV ZAJEDNIČKE PROSTORIJE

Prostor za produženi boravak

Član 93

Prostor za produženi boravak u osnovnoj školi, po pravilu, mora da ima:

- stolove i stolice za učenike;
- krevete ili lake ležaje za odmor učenika;
- sto i stolicu za vaspitača, odnosno učitelja;
- ormar za nastavna i didaktička sredstva;
- kompjuter;
- TV aparat;
- DVD i CD player;

-elemente za oblikovanje prostora, police, pregrade, elemente za oblikovanje centara interesovanja, i dr.

Biblioteka

Član 94

Biblioteka sa multimedijском učionicom je centralni studijski i informacioni centar osnovne škole. Biblioteka je smještena, po pravilu, u centralnom dijelu školske zgrade i neposredno je povezana sa prostorima za nastavu.

Sastavni dio biblioteke je multimedijска učionica sa savremenim elektronskim medijima.

Veličina biblioteke zavisi od veličine osnovne škole, s tim da ne može biti manja od 0,34 m² po učeniku.

Višenamjenski prostor za učenike

Član 95

Višenamjenski prostor za učenike je prostor za susrete i druženja učenika, ishranu, kulturne priredbe, predavanja, likovne izložbe, literarne večeri, i dr.

Višenamjenski prostor za učenike je, po pravilu, u prizemlju zgrade, pri čemu treba obezbijediti izlaz prema unutrašnjim i spoljnim površinama.

V OSTALI PROSTOR

Struktura ostalog prostora

Član 96

Ostali prostor osnovne škole čine:

- prostorije za upravu i administraciju;
- ekonomske prostorije;
- prostor za garderobu;
- sanitarni prostor, i dr.

Prostorije za upravu i sekretarijat

Član 97

Prostorije za upravu i sekretarijat osnovne škole su za:

- nastavno osoblje - zbornica;
- upravu i sekretarijat; i
- stručne službe.

Zbornica

Član 98

Prostorija za nastavno osoblje (zbornica) zavisi od broja nastavnika, površine najmanje je 2 m² po nastavniku u jednoj smjeni. U neposrednoj blizini je i uređen prostor za saradnju sa roditeljima, površine najmanje 10 m².

Prostorije za upravu i sekretarijat

Član 99

Prostorija za direktora škole je površine najmanje 16 m², a za pomoćnika direktora najmanje 10 m².

Prostorija za sekretarijat zavisi od potrebnog broja izvršilaca, a najmanja površina je 5 m² po zaposlenom.

Prostorije za stručnu službu

Član 100

Površina i broj prostorija za stručnu službu (pedagog, psiholog, defektolog i drugi), zavisi od potrebnog broja izvršilaca, s tim da je površine najmanje 10 m² po izvršiocu.

Prostori za zdravstvenu zaštitu

Član 101

Ako osnovna škola ima opštu ili zubnu ambulantu, za tu namjenu neophodno je obezbijediti prostorije površine najmanje 30 m² sa odgovarajućom opremom, u skladu sa posebnim propisom kojima se uređuju ova pitanja. Ako ambulantu koristi i druge škole, ambulanta mora imati poseban ulaz, garderobu, čekaonicu i sanitarni prostor.

Ekonomske prostorije

Član 102

Ekonomske prostorije osnovne škole su:

- kuhinja;
- prostorije za osoblje;
- ekonomat;
- priručna radionica;
- ostava inventara, arhive i sredstava za čišćenje; i
- prostorije za energetska postrojenja (kotlarnica).

Kuhinja

Član 103

Kuhinja osnovne škole može biti za pripremu i distribuciju hrane, ili samo za distribuciju hrane.

Kuhinja, iz stava 1 ovog člana, može biti: centralna, vlastita, kuhinja za podjelu hrane i mliječna.

Kuhinja i ostava za namirnice mora ispunjavati higijensko-tehničke uslove predviđene posebnim propisima.

Prostori za energetska postrojenja

Član 104

Prostori za energetska postrojenja u objektu osnovne škole služe za postavljanje sistema za grijanje, sistema za provjetravanje i za preuzimanje i distribuciju električne, plinske i drugih oblika energije.

Prostori, iz stava 1 ovog člana, se uređuju i opremaju u skladu sa posebnim propisima.

Uređaji i instalacije

Član 105

Za izvođenje obrazovno-vaspitnog programa u osnovnoj školi potrebni su higijensko-gradevinski uslovi, normalno osvjetljenje, potrebno zagrijavanje, dovodi vode i struje i drugi uređaji i instalacije.

Osvjetljenje

Član 106

Osvjetljenje u osnovnoj školi je dvojako: prirodno i vještačko.

Prostorije u osnovnoj školi moraju imati dovoljno prirodne, odnosno dnevne svjetlosti, u skladu sa sljedećim zahtjevima:

- površina prozora u nastavnoj prostoriji je najmanje od 1/5 do 1/4 površine poda prostorije;
- da nastavne prostorije budu orjentisane prema dnevnoj sunčevoj putanji kako bi se rasijana sunčeva svjetlost nalazila u vidnom polju svakog radnog mjesta.

Vještačko osvjetljenje u nastavnim prostorijama u osnovnoj školi po radnom mjestu treba da bude:

- u prostorijama za održavanje nastave 150 luksa;
- u sali za fizičko vaspitanje 120 luksa;
- u pratećim prostorijama, stepeništu i sanitarijama 60 luksa, a u hodnicima i drugim radnim prostorijama 30 luksa.

Izvori osvjetljenja u nastavnim prostorijama su u potrebnom broju i moraju se rasporediti tako da obezbjeđuju dovoljno svjetlosti za nastavnika i učenika.

Grijanje

Član 107

Zagrijavanje prostorija u osnovnoj školi, po pravilu, se obavlja centralnim grijanjem i na taj način održava potrebna temperatura u toku cijelog radnog vremena škole, i to:

- najmanje 210C u nastavnim prostorijama i
- najmanje 190C u ostalim prostorijama.

Električne instalacije

Član 108

U osnovnoj školi se obezbjeđuju dovodi i ugrađuju instalacije za korišćenje električne energije za osvjjetljenje, grijanje i izvođenje nastave.

Za potrebe nastave u nastavnim prostorijama i ostali rad u osnovnoj školi obezbjeđuju se zatvorene utičnice i to:

- u učionicama najmanje po četiri utičnice, od kojih jedna na zidu iza stola nastavnika, a druga na suprotnom zidu iza učenika radi korišćenja audio-vizuelnih tehničkih sredstava;
- u kabinetima najmanje po šest utičnica, od kojih tri na zidu iza učenika i tri na zidu školske table iza stola nastavnika;
- u zbornici i višenamjenskim prostorijama najmanje po četiri utičnice;
- u ostalim prostorijama, biblioteci i prostoriji za pomoćno osoblje najmanje po dvije utičnice.

Vodovodna i kanalizaciona instalacija

Član 109

Vodovodne instalacije u osnovnoj školi su obavezne i to, u svakom glavnom hodniku po jedno točeće mjesto.

Kanalizacione instalacije obezbjeđuju se u osnovnoj školi za sve sanitarije i priključke, na kanalizacionu mrežu. U mjestima gdje nema kanalizacione mreže, uz osnovnu školu mora se obezbijediti septička jama (sengrup).

Plakari

Član 110

U osnovnoj školi koje nemaju ugrađene plakare koriste se ormari.

U učionicama, kabinetima i u drugim prostorijama koriste se plakari veličine 1,80 m x 1,80 m x 0,35 m za smještaj: pribora za rad učenika, nastavnih sredstava, priručne literature i drugih potrebnih sredstava.

U dijelu biblioteke za knjižnicu koriste se plakari veličine 1,00 m x 1,80 m x 0,35 m.

U prostorijama za: upravu i administraciju, direktora, zbornici, psihologa-pedagoga i ljekara koriste se, po pravilu, plakari veličine 3,00 m x 1,80m x 0,35 m.

Ostali uređaji i instalacije

Član 111

U nastavnim prostorijama u kojima se vrši projektovanje treba da postoje uređaji za zamračivanje, radi korišćenja audiovizuelnih sredstava.

Radne prostorije i komunikacioni putevi u osnovnoj školi, po pravilu, treba da imaju ozvučenje sa razglasnom stanicom.

U osnovnoj školi treba da postoji instalacija sa telefonskim aparatima i priključak na internet-mrežu.

Objekat osnovne škole mora imati gromobransku instalaciju, u skladu sa posebnim propisima.

Ostale ekonomske prostorije

Član 112

Broj i veličina prostorija za osoblje, odnosno ekonomat, priručne radionice, ostavu, arhivu i odlaganje sredstava za čišćenje se određuju u odnosu na vrstu i kapacitet objekta osnovne škole, a dimenzioniraju, uređuju i opremaju se u skladu sa posebnim propisima.

Garderoba

Član 113

Garderoba u osnovnoj školi treba da bude smještena uz ulaz u školu i opremljena neophodnom opremom.

Ulaz i garderoba za prvi ciklus treba da budu odvojeni od ulaza i garderobe za ostala dva ciklusa.

Sanitarni prostor

Član 114

Sanitarni prostor u objektu osnovne škole čini prostor sa WC kabinama i pretprostor sa umivaonicima, može biti po grupama ili centralni. Sanitarni prostor ne može biti udaljen od učionice više od 20 m.

Na svakih 50 učenika osnovna škola mora imati najmanje jedan WC i dva pisoara, odnosno na svakih 25 učenika najmanje jedan WC.

Komunikacione površine

Član 115

Komunikacione površine su kratke i jednostavne, tako da omogućavaju laku orijentaciju.

Ulazi u osnovnu školu treba da budu jasno određeni i ne smiju biti u neposrednoj vezi sa prometnom saobraćajnicom.

Ulaz za učenike treba da ima nadstrešnicu.

Ako su ulazna vrata zastakljena, staklo mora biti otporno na udare.

Ukupna širina ulaznih vrata se dimenzionira prema broju učenika, izračunava se 0,005 m po učeniku jedne smjene.

Ulazni hol čini prostornu vezu između ulaznog dijela, centralne garderobe i komunikaciona površina.

Hodnik ispred učionica je širine najmanje 2,4 m, bez klupa i ormara.

Vrata

Član 116

Ulazna vrata u osnovnoj školi, po pravilu, su dvokrilna, širine 1,80 m.

Ulazna vrata u učionice treba da budu širine najmanje 1 m, sa staklenom površinom 0,80 m x 0,60 m u centralnom gornjem dijelu vrata. Staklo mora biti otporno na udare. Širina vrata za ostale prostorije je najmanje 0,80 m.

Zidovi

Član 117

Površina zidova treba da bude otporna na oštećenja, a podnožja zaštićena niskim coklom. Zidovi u nastavnim prostorijama u visini od 1,20 m od poda, po pravilu, treba da budu zaštićeni odgovarajućim materijalom. Površina zidova mokrih čvorova treba da bude obložena keramičkim pločicama.

Podovi

Član 118

U svim radnim prostorijama osnovne škole, a naročito u nastavnim prostorijama, podovi su trajni, ravni, glatki, ne klizavi, sa mogućnošću lakog održavanja i čišćenja.

Prozori

Član 119

Prozori u osnovnoj školi treba da su dvostruko zastakljeni i u pogledu konstrukcije, izrade i ugradnje treba da omogućavaju:

- ravnomjerno propuštanje svjetlosti;
- nesmetan vidik;
- lako rukovanje i održavanje higijene;
- nesmetanu komunikaciju i rad u prostoriji kada su u otvorenom položaju.

Stepeništa

Član 120

Stepeništa moraju biti lako dostupna iz glavnih horizontalnih komunikacionih prostora najmanje širine 1,20 m. Ako je objekat osnovne škole sa spratovima, škola mora imati najmanje dva stepeništa, i to: glavno i sporedno.

Prilagođeni komunikacioni prostori

Član 121

Komunikacione površine za djecu sa posebnim potrebama moraju biti prilagođene njihovim potrebama, u skladu sa obrzovnim programom.

VI NASTAVNA SREDSTVA I OPREMA

Nastavna sredstva

Član 122

Nastavna sredstva u smislu ovog pravilnika su:

- opšta nastavna sredstva i
- nastavna sredstva po predmetima.

Opšta nastavna sredstva su nastavna sredstva koja se mogu koristiti u svim razredima i oblastima obrazovno-vaspitnog rada.

Nastavna sredstva po predmetima su ostala nastavna sredstva.

Opšti uslovi za opremu

Član 123

Namještaj (oprema) za osnovnu školu treba da ispunjava higijenske, pedagoške i tehničke zahtjeve.

Oprema za učionice

Član 124

Oprema za svaku učionicu osnovne škole sadrži:

-15 stolova, razmjera prema uzrastu učenika, sa ravnom površinom zaobljenih ivica i uglova, veličine 1,30 m x 0,50 m;

-30 stolica, razmjera prema uzrastu učenika;

-sto za nastavnika, veličine 1,30 m x 0,70 m;

-stolicu za nastavnika;

-školsku tablu, najmanje veličine 2,60 m x 1,20 m, po pravilu, sa držačem za karte i ekranom za projekcije.

Oprema za kabinete

Član 125

Oprema za kabinet-laboratoriju osnovne škole sadrži:

-15 stolova, razmjera prema uzrastu učenika, sa ravnom površinom zaobljenih ivica i uglova, veličine 1,30 m x 0,60 m;

-30 stolica, razmjera prema uzrastu učenika;

-demonstracioni sto za nastavnika, veličine 2,00 m x 0,70 m x 0,75 m sa tri fioke na desnoj strani stola, sa dvije utičnice, česmom i slivnikom;

-stolicu za nastavnika;

-školsku tablu, najmanje veličine 2,60 m x 1,20 m, po pravilu, sa držačem za karte i ekranom za projekcije.

Oprema sale za fizičko vaspitanje

Član 126

Oprema sale za fizičko vaspitanje zavisi od predmetnog programa fizičkog vaspitanja. Oprema sadrži: sprave, rekvizite, instrumente i audiovizuelna sredstva koja se bliže određuju predmetnim programom.

Oprema za prošireni program

Član 127

Prostor za prošireni program osnovne škole, odnosno jutarnje čuvanje i dnevni boravak

učenika, mora da ima:

- odgovarajući broj stolova i stolica;
- police sa knjigama, časopisima i drugom literaturom;
- potrebnim aparatima (TV, video, radio, kompjuter, DVD i sl.).

Oprema za prostor, iz stava 1 ovog člana, treba da bude takav da se njegovim razmještajem može ostvariti više zasebnih cjelina pogodnih za grupe djece odnosno učenika, ili za individualni rad.

Oprema i nastavna sredstva u osnovnoj muzičkoj školi

Član 128

Osnovna muzička škola mora imati:

- najmanje tri orkestralna instrumenta;
- klavir;
- TV i DVD;
- fonoteku;
- nototeku;
- kompjuter;
- posebne prostorije za instrumentalnu nastavu, za horsko i orkestarsko izvođenje; i
- drugu neophodnu opremu i nastavna sredstva, u skladu sa obrazovnim programom.

Oprema i nastavna sredstva za osnovnu školu za baletsko obrazovanje

Član 129

Prostor osnovne škole za baletsko obrazovanje, mora da ima:

- "baletski pod", ili posebni parket za balet;
- rukohvate, najmanje na dva zida prostorije;
- ogledala, najmanje na dva zida prostorije, u visini zidova;
- klavir;
- TV, DVD i video; i

-drugu neophodnu opremu i nastavna sredstva, u skladu sa obrazovnim programom.

Oprema za biblioteku

Član 130

Oprema za biblioteku za osnovnu školu treba da sadrži:

- sto za bibliotekara, sa fiokama za kartoteku i izdavanje knjiga;
- stolicu za bibliotekara;
- stolove i stolice u čitaonicama, zavisno od veličine osnovne škole.

Oprema za upravu

Član 131

Oprema prostorije za upravu osnovne škole sadrži:

- pisaći sto sa fiokama sa obje strane;
- stolicu za direktora;
- mali sto sa telefonom;
- konferencijski sto sa 4 do 10 stolica;
- vitrinu za priručni materijal.

Oprema za zbornicu

Član 132

Oprema za zbornicu sadrži:

- jedan do šest konferencijskih stolova sa po šest fioka;
- stolice za odgovarajući broj nastavnika;
- ormar sa pregradama za dnevnike;
- tablu za raspored časova i obavještenja; i
- zidni sat.

Oprema prostorije za pomoćno osoblje

Član 133

Oprema prostorije za pomoćno osoblje sadrži:

- manji konferencijski sto;
- stolice za odgovarajući broj zaposlenih;
- ormar za garderobu i dr.

Prostor područne ustanove

Član 134

Na područnu ustanovu osnovne škole, shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika koje se odnose na prostor, opremu i nastavna sredstva propisana za osnovnu školu.

Protivpožarna zaštita

Član 135

Na protivpožarnu zaštitu u osnovnoj školi primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuju ova pitanja.

C. GIMNAZIJA I STRUČNA ŠKOLA

I BROJ UČENIKA

Gimnazija

Član 136

Opšta odnosno stručna gimnazija koja izvodi javno važeći obrazovni program se može osnovati ako ima najmanje dva, odnosno jedno odjeljenje učenika u prvom razredu.

Privatna gimnazija

Član 137

Privatna gimnazija se može osnovati ako ima najmanje jedno odjeljenje učenika u prvom razredu.

Stručna škola

Član 138

Stručna škola koja izvodi javno važeći obrazovni program se može osnovati ako ima najmanje dva odjeljenja učenika u prvom razredu.

Privatna stručna škola

Član 139

Privatna stručna škola može se osnovati ako ima najmanje jedno odjeljenje učenika u

prvom razredu.

Srednja muzička škola

Član 140

Srednja muzička škola može se osnovati ako ima najmanje dva odjeljenja učenika u prvom razredu.

Privatna srednja muzička škola

Član 141

Privatna srednja muzička škola može se osnovati ako ima najmanje jedno odjeljenje učenika u prvom razredu.

Srednja likovna škola

(likovno-dizajnerska škola)

Član 142

Likovno-dizajnerska škola može se osnovati ako ima najmanje dva odjeljenja učenika u prvom razredu.

Privatna srednja likovna škola

(likovno-dizajnerska škola)

Član 143

Privatna likovno-dizajnerska škola može se osnovati ako ima najmanje jedno odjeljenje učenika u prvom razredu.

Viša stručna škola

Član 144

Viša stručna škola može se osnovati ako ima najmanje jedno odjeljenje učenika.

II PROSTOR

Prostor

Član 145

Prostor gimnazije, odnosno stručne škole (u daljem tekstu: škola) u smislu ovog pravilnika čine zemljište i objekat škole sa pratećim objektima.

III ZEMLJIŠTE

Struktura školskog zemljišta

Član 146

Zemljište škole u smislu ovog pravilnika, čini:

- zemljište na kome je sagrađen objekat škole;
- staze i pristupi;
- zemljište za kretanje učenika;
- zemljište za sportske aktivnosti i nastavu fizičkog vaspitanja; i
- ekonomsko dvorište: prostor za dovoz ogrijeva, odvoz smeća, skladištenje raznog materijala i slično.

Izbor zemljišta

Član 147

Zemljište škole treba da je:

- dovoljno prostrano za objekat škole i potreban sistem nastavnih objekata;
- po pravilu, u mirnom dijelu grada u blizini parkova i zelenila, a dalje od fabrika, prometnih saobraćajnica, pijaca i sl;
- izloženo suncu, porozno i bez vlažnosti i podzemnih voda, i zaštićeno od jakih i hladnih vjetrova;
- ravno, po pravilu, pravougaonog oblika; i
- na mjestu koje je lako pristupačno učenicima.

Površina zemljišta

Član 148

Površina potrebnog zemljišta škole (bez zemljišta za objekat škole, salu, pristupe i staze) je najmanje 12 m², po učeniku, u jednoj smjeni.

Površina potrebnog zemljišta privatne škole (bez zemljišta za objekat škole, salu, pristupe i staze), po pravilu, je najmanje 12 m², po učeniku, u jednoj smjeni.

IV OBJEKAT ŠKOLE

Objekat

Član 149

Objekat škole je arhitektonska i građevinska cjelina jednog, ili više objekata posebno

podešenih za organizovanje i izvođenje obrazovno-vaspitnog procesa.

Objekat škole ima, po pravilu, zaokružene cjeline, i to: prostor za nastavu, zajedničke prostorije i ostale prostorije.

Prostorije za nastavu

Član 150

Prostorije za nastavu su:

- učionice;
- laboratorije i kabineti;
- radionice;
- ateljei;
- studija; i
- sala za fizičko vaspitanje.

Površina po učeniku

Član 151

Najmanja površina prostora za nastavu po učeniku u jednoj smjeni je za:

- učionicu 1,80 m²;
- kabinet 2,40 m²;
- radionicu 3 m²;
- atelje 3 m²;
- studio 2 m².

Kubatura za nastavne prostorije je najmanje 5 m³, po učeniku, u jednoj smjeni.

Sala za fizičko vaspitanje

Član 152

Sala za fizičko vaspitanje u školi je funkcionalno opremljen prostor koji omogućava izvođenje nastave fizičkog vaspitanja za najmanje dva različita sadržaja.

Škola do osam odjeljenja mora da ima salu za fizičko vaspitanje, dimenzija najmanje 24 m x 12 m x 7,3 m.

Škola sa više od osam odjeljenja mora da ima i salu za fizičko vaspitanje dimenzija najmanje 26 m x 15 m x 7,3 m.

Prateće prostorije

Član 153

Sala za fizičko vaspitanje ima prateće prostorije, i to:

- dvije svlačionice, površine najmanje po 16 m²;
- dva kupatila, površine najmanje po 16 m²;
- prostoriju za sprave i rekvizite, površine najmanje 30 m²; i
- prostoriju za nastavnika, površine najmanje 16 m².

Jedna svlačionica i kupatilo treba da su povezani i, po pravilu, se nalaze ispred ulaza u salu.

Nastavne prostorije za srednju umjetničku školu

Član 154

Srednja umjetnička škola mora da ima adekvatan prostor koji ispunjava uslove za nastavu, u skladu sa obrazovnim programom, i to:

- individualnu;
- grupnu;
- razrednu; i
- ansambalsku.

Prostorija za baletsko obrazovanje mora biti površine najmanje 10 m x 10 m, sa garderobom i tuš kabinama.

V ZAJEDNIČKE PROSTORIJE

Prostorije za opšte potrebe

Član 155

Škola ima prostorije za opšte potrebe, i to za:

- biblioteku sa multimedijском čitaonicom;
- odmor učenika;
- opšte roditeljske sastanke; i

-izvođenje priredbi, izložbi i ostalih javnih manifestacija škole.

Biblioteka

Član 156

Biblioteka sa multimedijском učionicom je studijski i informacioni centar škole. Veličina biblioteke zavisi od veličine škole i od broja učenika.

Škola do osam odjeljenja treba da ima prostoriju za biblioteku površine najmanje 30 m², odnosno najmanje 60 m² za školu od osam do 16 odjeljenja.

Škola koja ima više od 16 odjeljenja mora da ima prostoriju za biblioteku najmanje 80 m², od čega prostor od 60 m² služi za čitaonicu, a prostor od 20 m² za knjižnicu.

VI OSTALE PROSTORIJE

Prostorije za upravu i sekretarijat

Član 157

Prostorije za upravu, nastavnike i ostalo osoblje škole treba da budu funkcionalno povezane.

Prostorija za direktora škole je površine najmanje 16 m², a za pomoćnika direktora, površine najmanje 10 m².

Prostorija za administrativno-finansijske poslove zavisi od potrebnog broja izvršilaca, a najmanja površina, po zaposlenom je 5 m².

Prostorija za zbornicu

Član 158

Prostorija za nastavno osoblje (zbornica) zavisi od broja nastavnika, površine najmanje 3 m² po nastavniku u jednoj smjeni. U neposrednoj blizini zbornice je i prostor za saradnju sa roditeljima, površine najmanje 10 m².

Prostorije za stručne službe

Član 159

Prostorije za pedagoško-psihološku službu zavise od potrebnog broja izvršilaca, a površine su najmanje 10 m².

Prostorija za zdravstvenu zaštitu

Član 160

Ako škola ima opštu ili zubnu ambulantu sa čekaonicom, za tu namjenu neophodno je obezbijediti prostorije površine najmanje 30 m² sa odgovarajućom opremom, u skladu sa

posebnim propisom.

Ako prostoriju, iz stava 1 ovog člana, koristi druga škola, onda ambulanta mora imati poseban ulaz, garderobu, čekaonicu i sanitarni prostor.

Prostorija za pomoćno i drugo osoblje

Član 161

Prostorija za pomoćno osoblje je površine najmanje 10 m².

Prostor za praktičnu nastavu

Član 162

Stručna škola, koja u cjelini izvodi obrazovanje, pored opštih uslova za prostor, mora imati prostorije za izvođenje praktičnog obrazovanja (radionice za praktični rad, ekonomije, laboratorije, grafičke radionice, ateljea, studija, prostorije za stručni rad, za ispitivanje materijala, kuhinju, specijalizovanu učionicu, mehaničarsku i drugu radionicu proizvodnog i uslužnog karaktera, odgovarajući ugostiteljski objekat i sl.), u skladu sa obrazovnim programom.

Prostor kod poslodavca

Član 163

Ako stručna škola ne izvodi praktično obrazovanje u prostorijama škole, škola mora da obezbijedi odgovarajući prostor kod poslodavca, odnosno centra za obuku, u skladu sa uslovima propisanim zakonom i obrazovnim programom, odnosno programom obuke za izvođenje praktičnog obrazovanja, a koji garantuje propisanu zaštitu na radu, bezbjednost i zdravlje učenika.

Prostor područne ustanove

Član 164

Na prostor za područnu ustanovu škole shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika koje se odnose na prostor gimnazije ili stručne škole.

Komunikacione površine

Član 165

Komunikacione površine treba da omoguće laku komunikaciju i orijentaciju u školi.

Objekat škole treba da ima najmanje dva ulaza od kojih je glavni ulaz vezan pristupnom stazom sa saobraćajnicom i sporednim ulazom iz dvorišta, sa ulaznim vratima najmanje širine za jednokrila vrata 0,90 m, a za dvokrila 1,80 m. Ulazi u školu ne smiju biti u neposrednoj vezi sa prometnom saobraćajnicom. Hodnik ispred učionica mora imati širinu najmanje 2,40 m.

Komunikacione površine za djecu sa posebnim potrebama

Član 166

Komunikacione površine za djecu sa posebnim potrebama moraju biti prilagođene njihovim potrebama, u skladu sa obrazovnim programom.

Garderoba

Član 167

Garderoba sa opremom u školi treba da bude smještena uz ulaz u školu, u skladu sa potrebama učenika.

Sanitarni prostor

Član 168

Sanitarni prostor treba da je odvojen po polovima. Broj sanitarnih prostora, odnosno broj WC-kabina i pisoara određuje se prema broju učenika i broju nastavnika.

Sve WC-kabine imaju predprostoriju sa po jednim lavaboom na dva WC-a.

Na svakih 50 učenika škola mora imati najmanje jedan WC i dva pisoara, odnosno na svakih 25 učenika najmanje jedan WC.

Pored opštih sanitarija, prostorije za fizičko vaspitanje, opremljene su posebnim sanitarijama.

U objektu i dvorištu se nalaze česme sa vodom za piće, po pravilu, najmanje dvije u dvorištu, a na spratovima najmanje po jedna.

III EKONOMSKE PROSTORIJE

Magacin

Član 169

Magacin ili ekonomat služi za smještaj inventara i materijala za čišćenje. Veličina magacina zavisi od kapaciteta škole i, po pravilu, je površine od 10 m² do 50 m².

Prostor za energetska postrojenja

Član 170

Prostor za energetska postrojenja služi za postavljanje sistema za grijanje i sistema za provjetravanje, odnosno za preuzimanje i distribuciju električne, plinske i drugih oblika energije.

Broj i veličina prostorija za zagrijavanje objekta zavise od veličine škole i vrste sistema za zagrijavanje i utvrđuje se prema opštim normama za pojedine vrste sistema za zagrijavanje, u skladu sa posebnim propisima.

Uređaji i instalacije

Član 171

Za izvođenje obrazovno-vaspitnog rada u školi potrebni su higijensko-građevinski uslovi: normalno osvjjetljenje, potrebno zagrijavanje, dovodi vode i struje i drugi uređaji i instalacije, u skladu sa posebnim propisom.

Osvjetljenje

Član 172

Osvjetljenje u školi je dvojako: prirodno i vještačko.

Sve prostorije u školi moraju imati dovoljno prirodne svjetlosti u skladu sa sljedećim zahtjevima:

-površina prozora u nastavnoj prostoriji je najmanje od 1/4 do 1/5 površine poda prostorije;

-da nastavne prostorije budu orijentisane prema dnevnoj sunčevoj putanji kako bi se rasijana sunčeva svjetlost nalazila u vidnom polju svakog radnog mjesta.

Vještačko osvjjetljenje u nastavnim i drugim prostorijama u školi, treba da bude:

-u prostorijama gdje se održava teorijska nastava 150 luksa;

-u laboratorijama i radionicama 300 luksa;

-u sali za fizičko vaspitanje 120 luksa;

-u pratećim prostorijama, stepeništu i sanitarijama 60 luksa, a u hodnicima i drugim radnim prostorijama 30 luksa.

Izvori osvjjetljenja u nastavnim prostorijama su pravilno raspoređeni u potrebnom broju tako da obezbijede dovoljno svjetlosti za svako radno mjesto.

Grijanje

Član 173

Zagrijavanje prostorija u školi, po pravilu, se obavlja centralnim grijanjem za održavanje potrebne temperature, i to:

-najmanje 200C u nastavnim prostorijama i

-najmanje 180C u ostalim prostorijama.

Električne instalacije

Član 174

U školi se obezbjeđuju dovodi i ugrađuju instalacije za korišćenje električne energije za osvjjetljenje i izvođenje nastave.

Za potrebe nastave u nastavnim prostorijama i ostali rad u školi, obezbjeđuju se zatvorene utičnice, i to:

-u učionicama po četiri utičnice, od kojih dvije na zidu iza stola nastavnika, a dvije na suprotnom zidu iza učenika radi korišćenja audio-vizuelnih tehničkih sredstava;

-u laboratorijama po šest utičnica u zidu od kojih tri na zidu iza učenika i tri na zidu školske table iza stola nastavnika, radi korišćenja električne struje pri eksperimentalnom radu;

-u radionicama najmanje sedam monofaznih i trofaznih utičnica, zavisno od vrste radionice i zahtjeva nastavnog programa koji se u njima realizuje;

-u nastavničkoj zbornici i višenamjenskim prostorijama po četiri utičnice;

-u ostalim prostorijama, biblioteci i prostoriji za pomoćno osoblje po dvije utičnice.

Vodovodna i kanalizaciona instalacija

Član 175

Vodovodna instalacija u školi obavezna je u svakom glavnom hodniku, radionici i laboratoriji, po jedno točeće mjesto.

Kanalizacione instalacije obezbjeđuju se u školi za sve sanitarije i priključke na kanalizacionu mrežu. U mjestima gdje nema kanalizacione mreže uz školu mora se obezbijediti septička jama (sengrup).

Plakari

Član 176

U školi koja nema ugrađene plakare koriste se ormari.

U učionicama, laboratorijama, radionicama i pripremnim prostorijama koriste se plakari veličine 1,80 m x 1,80 m x 0,35 m za smještaj: pribora za rad učenika, nastavnih sredstava, priručne literature i drugih potrebnih sredstava.

U dijelu biblioteke za knjižnicu koriste se plakari veličine 1,00 m x 1,80 m x 0,35 m.

U prostorijama za upravu, sekretarijat, direktora, zbornici, psihologa-pedagoga i ljekara, za ostavu dokumentacije i druge potrebe koriste se plakari veličine 3,00 m x 1,80 m x 0,35 m.

Ostali uređaji i instalacije

Član 177

U nastavnim prostorijama u kojima se vrši projektovanje treba da postoji mogućnost za zamaćivanje radi korišćenja audiovizuelnih sredstava.

Radne prostorije i hodnici u školi, po mogućnosti, treba da imaju instalacije ozvućenja sa razglasnom stanicom.

U školi treba da postoji instalacija sa telefonskim aparatima, i priključak na Internet-mrežu.

Školska zgrada mora da ima gromobransku instalaciju, u skladu sa posebnim propisima.

Zidovi

Član 178

Površina zidova treba da bude otporna od oštećenja, a podnožja zaštićena niskim cokolom. Zidove u nastavnim prostorijama u visini od 1,20 m od poda, po pravilu, treba zaštititi od oštećenja pogodnim materijalom. Površine zidova mokrih ćvorova treba obložiti materijalom koji će omogućiti lako održavanje čistoće.

Podovi

Član 179

U svim radnim prostorijama škole, a naročito u nastavnim prostorijama, podovi su trajni, ravni, glatki, ne klizavi.

Vrata

Član 180

Ulazna vrata u školi, po pravilu, su dvokrilna, širine 1,80 m.

Vrata za učionice treba da budu izrađena u najmanjoj širini od 1 m, sa staklom, površine 0,80 m x 0,60 m u centralnom gornjem dijelu vrata. Staklo mora biti otporno na udare. Širina vrata za ostale prostorije je najmanje 0,80 m.

Prozori

Član 181

Prozori u školi treba da su dvostruko zastakljeni i u pogledu konstrukcije, izrade i ugradnje treba da omogućavaju:

- ravnomjerno propuštanje svjetlosti;
- nesmetan vidik;
- lako rukovanje i održavanje; i

-da ne ometaju komunikaciju i rad u prostoriji kada su u otvorenom položaju.

Stepenište

Član 182

Stepenište mora biti lako dostupno iz glavnih komunikacionih prostora. Najmanja širina stepeništa je 1,40 m. Ako je objekat škole sa spratovima, škola mora imati glavno i sporedno stepenište.

Protivpožarna zaštita

Član 183

U pogledu protivpožarne zaštite primjenjuju se posebni propisi kojima se određuju ova pitanja.

XIII OPREMA I NASTAVNA SREDSTVA

Opšti uslovi za opremu

Član 184

Oprema treba da ispunjava higijenske, pedagoške i tehničke zahtjeve.

Oprema za učionice

Član 185

Oprema (namještaj) za učionicu sadrži:

-15 stolova za po dva učenika, sa ravnom površinom stola zaobljenih ivica i uglova veličine, 1,30 m x 0,50 m;

-30 stolica za učenike;

-sto za nastavnika, veličine 1,30 m x 0,70 m;

-stolicu za nastavnika;

-školsku tablu, najmanje veličine 2,60 m x 1,20 m i po mogućnosti sa držačem za karte i ekranom za projekcije.

Kabinet-laboratorija

Član 186

Oprema za kabinet-laboratoriju sadrži:

-15 stolova za po dva učenika, sa ravnom površinom stola zaobljenih ivica i uglova, veličine 1,30 m x 0,60 m;

-30 stolica za učenike;

-demonstracioni sto za nastavnika, veličine 2,00 m x 0,70 m x 0,75 m sa tri fioke na desnoj strani stola, sa dvije utikačke kutije, česmom i slivnikom;

-stolicu za nastavnika; i

-školsku tablu, najmanje veličine 2,60 m x 1,20 m i po mogućnosti sa držačem za karte i ekranom za projekcije.

Specifičnosti opreme propisane obrazovnim programom

Član 187

Izuzetno od čl. 184 i 185 ovog pravilnika, u slučaju da je obrazovnim programom, odnosno programom obuke predviđena drugačija oprema i nastavna sredstva, škola mora da obezbijedi opremu i nastavna sredstva u skladu sa tim obrazovnim programom.

Oprema i nastavna sredstva za radionicu

Član 188

Radionica za praktično obrazovanje treba da bude opremljena uređajima i mašinama kao i materijalom neophodnim za rad, u zavisnosti od broja učenika koji se praktično obrazuju, a u skladu sa obrazovnim programom, odnosno programom obuke.

Opreme i nastavna sredstva za srednju muzičku školu

Član 189

Srednja muzička škola mora da ima, najmanje:

-pet orkestralnih instrumenta;

-klavir;

-prostorije za instrumentalnu nastavu, horsko ili orkestarsko izvođenje; i

-drugu neophodnu opremu i nastavna sredstva, u skladu sa obrazovnim programom.

Oprema i nastavna sredstva za srednju baletsku školu

Član 190

Srednja baletska škola, u kojoj se izvodi nastava, mora da ima:

- "baletski pod", odnosno posebni parket;

-rukohvate, u dužini najmanje dva zida;

- ogledala, najmanje na dva zida prostorije, u veličini zida;
- klavir;
- TV, DVD video; i
- drugu neophodnu opremu i nastavna sredstva, u skladu sa obrazovnim programom.

Oprema za biblioteku

Član 191

Biblioteka treba da ima:

- sto za bibliotekara, sa fiokama za kartoteku i izdavanje knjiga;
- stolicu za bibliotekara;
- čiviluk; i
- stolove i stolice u čitaonicama.

Oprema za kuhinju

Član 192

Kuhinja treba da ima, najmanje:

- štednjak (šporet);
- frižider;
- bojler;
- vagu, do 100 kg;
- policu za sušenje posuđa, odnosno mašinu za pranje posuđa;
- kofu sa poklopcem za tečne otpatke; i
- kantu sa poklopcem na nožno otvaranje.

Oprema za prostorije za upravu

Član 193

Prostorije za upravu škole treba da imaju:

- pisaći sto sa fiokama sa obje strane;

- stolicu za direktora;
- mali sto sa telefonom;
- konferencijski sto sa 4-10 stolica; i
- vitrinu za priručni materijal.

Oprema za zbornicu

Član 194

Zbornica treba da ima:

- jedan do šest konferencijskih stolova sa po 6 fioka,u zavisnosti od broja nastavnika;
- stolice za odgovarajući broj nastavnika;
- ormar sa pregradama za dnevnike;
- tablu za raspored časova;
- tablu za obavještenja;
- zidni sat, i dr.

Oprema za prostorije

Član 195

Prostorije za pomoćno osoblje treba da imaju:

- manji konferencijski sto;
- stolice za odgovarajući broj osoblja;
- ormar za garderobu.

Nastavna sredstva

Član 196

Nastavna sredstva, u smislu ovog pravilnika su:

- opšta nastavna sredstva; i
- nastavna sredstva po predmetima.

Opšta nastavna sredstva su nastavna sredstva koja se mogu koristiti u svim razredima i u svim oblastima obrazovnog rada.

Nastavna sredstva po predmetima su ostala nastavna sredstva.

Shodna primjena za više stručne škole

Član 197

Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na školu u pogledu prostora, opreme i nastavnih sredstava, shodno se primjenjuju i na više stručne škole.

D. DOM UČENIKA

Dom učenika

Član 198

Dom učenika, odnosno dom učenika i studenata i dom studenata je objekat zatvorenog tipa za pružanje usluga smještaja, ishrane i vaspitnog rada, kao i za učenje i kulturni život učenika i studenata, u skladu sa obrazovnim programom.

Broj učenika

Član 199

Javna ustanova dom učenika se može osnovati ako ima najmanje 30 učenika, odnosno dom učenika i studenata ako ima najmanje 50 učenika odnosno studenata, a dom studenata ako ima najmanje 80 studenata.

Privatna ustanova dom učenika se može osnovati ako ima najmanje 20 učenika, odnosno dom učenika i studenata ako ima najmanje 40 učenika odnosno studenata, a dom studenata ako ima najmanje 50 studenata.

Domski prostor

Član 200

Prostor dom učenika, odnosno dom učenika i studenata i dom studenata(u daljem tekstu:dom) obuhvata zemljište i zgradu sa pratećim objektima.

Struktura zemljišta

Član 201

Zemljište doma čini:

- zemljište na kome je sagrađen objekat;
- dvorište, staze i pristupi;
- zemljište za kretanje učenika;
- zemljište za sportske aktivnosti; i

-najmanje dva prilaza i ulaza (spoljni i ekonomski).

Izbor zemljišta

Član 202

Zemljište doma treba da je :

- dovoljno prostrano za zgradu i prateće objekte u mirnijem dijelu grada;
- u blizini parkova i zelenila, a dalje od fabrika, prometnih saobraćajnica i pijaca;
- izloženo suncu, porozno i bez vlažnosti, zaštićeno od jakih vjetrova; i
- ravno i na mjestu koje je lako pristupačno.

Veličina zemljišta

Član 203

Površina potrebnog zemljišta, bez zemljišta za glavnu zgradu, prateće objekte, staze i pristupe je najmanje 2 m² po korisniku.

Objekat doma

Član 204

Objekat doma je arhitektonska i građevinska cjelina jednog, ili više objekata, posebno podešenih za rad doma. Objekat doma se gradi od materijala koji ne štete zdravlju, a obezbjeđuju odgovarajuću toplotnu, zvučnu i hidro izolaciju.

Objekat doma mora ispunjavati opšte uslove u pogledu: gradnje, sanitarne, protivpožarne, seizmičke uslove, zaštite na radu, očuvanja životne sredine i druge propisane uslove.

Elektro instalacija

Član 205

Dom se priključuje na javnu električnu mrežu. Električno osvjjetljenje se uvodi u sve prostorije objekta i svi prostori moraju biti osvijetljeni punim ili orijentacionim svijetlom.

Zajedničke prostorije moraju imati intezitet osvjjetljenja najmanje 150 luksa, a stepenište i hodnici najmanje 60 luksa.

Vodovodna i kanalizaciona instalacija

Član 206

Objekat doma se priključuje na javnu vodovodnu i kanalizacionu mrežu.

U mjestima gdje nema kanalizacione mreže uz dom se mora obezbijediti septička jama

(sengrup).

Ostala instalacija

Član 207

Dom se priključuje na javnu telefonsku mrežu, od kojih je jedna telefonska linija namijenjena korisnicima, kao i priključak za internet mrežu.

Dom treba da ima instalaciju i ozvučenje sa razglasnom stanicom.

Grijanje

Član 208

Zagrijavanje prostorija u domu, po pravilu, se obavlja centralnim grijanjem sa temperaturom najmanje od 190C u sobama, odnosno najmanje 180C u ostalim prostorijama.

Zgrada doma

Član 209

Zgrada doma ima:

- sobe - spavaonice;
- sanitarije;
- prostore za komunikaciju (ulaz, hol, stepeništa);
- prilaze za korisnike sa posebnim potrebama; i
- zajedničke prostorije.

Struktura zgrade doma

Član 210

Sobe čine najmanje 50 % ukupnog prostora objekta doma.

Prostor za komunikaciju zauzima najviše 25% ukupne površine zgrade doma.

Stepeništa doma su najmanje širine 1,20 m, a hodnici najmanje širine 2,60 m.

Prostorije zgrade doma su visine 3 m u kuhinjskom bloku, odnosno 2,60 m u sobama.

Sobe

Član 211

Sobe su centralni prostor doma. Dom ima broj soba srazmjerno planiranom kapacitetu

doma, s tim da je najmanja površina sobe 5 m² po korisniku.

Sobe mogu biti jednokrevetne, dvokrevetne ili višekrevetne, ali ne više od četvorokrevetnih.

Najmanja površina sobe je 10 m² bez kupatila.

Oprema za sobe

Član 212

Soba mora imati:

- ležaj, po pravilu, dimenzije najmanje 1,90m x 0,90 m;
- madrac odgovarajuće ležajne površine, sa posteljinom;
- noćni ormarić ili odgovarajuću policu uz svaki krevet;
- univerzalni sto i stolice srazmjerno broju kreveta;
- utičnice;
- ormar, sa dijelom za vješanje odjeće i dijelom pregrađen policama, dimenzija 0,50 m x 0,60m i 1,60 m x 1,90 m.

Domovi se opremaju odgovarajućom opremom i namještajem, u skladu sa namjenskim korišćenjem.

Vrata

Član 213

Vrata za sobe su od čvrstog materijala bez staklenih površina, najmanje širine 0,80 m.

Prozori

Član 214

Prozori u sobama imaju zavjesu i neproziran zastor.

Podovi

Član 215

Podovi u sobama i drugim prostorijama doma, su od materijala koji se lako čiste i održavaju, glatki ali ne klizavi.

Zajedničke prostorije

Član 216

Zajedničke prostorije doma su učionice, čitaonica, odnosno čitaonica sa bibliotekom i TV salom.

Površina učionica je najmanje 2m² po korisniku.

Površina čitaonice je najmanje 0,20 m², po korisniku, odnosno najmanje za 20% smještenih korisnika.

Površina TV sale je najmanje 20 m².

Sanitarije

Član 217

Ako su u domu sobe bez kupatila, na svakih deset kreveta obezbjeđuje se jedna toaletna grupa odvojeno za korisnike, odnosno za korisnice i zajedničko kupatilo odvojeno za korisnike i korisnice.

Zajedničko kupatilo

Član 218

Zajedničko kupatilo ima:

- tekuću toplu i hladnu vodu;
- tuš, kadu sa tušem;
- vješalice za odlaganje odjeće i
- držače sapuna i peškira.

Zajedničko kupatilo sadrži posebno odvojen prostor za umivanje koji sadrži najmanje:

- lavabo;
- držač sapuna, odnosno tečnog sapuna;
- držač peškira;
- aparatusušenje ruku; i
- korpu za otpatke.

Zajedničko kupatilo ima i zajednički toalet predprostor i opremljene WC kabine.

Komunikacioni prostori

Član 219

Komunikacione površine i ostali prostori za djecu sa posebnim potrebama moraju biti prilagođeni njihovim potrebama.

Posebni uslovi za objekte za pripremu i pružanje usluga ishrane

Član 220

Objekat za pripremu i pružanje usluga ishrane, po pravilu, je odvojen od smještajnog bloka i sastoji se od:

- kuhinje;
- restorana;
- predprostora sa sanitarnim blokom; i
- pratećih sadržaja.

Oprema u kojoj se sprema, čuva i skladišti hrana i namirnice mora, po pravilu, biti od nerđajućeg materijala (inox-a).

Struktura kuhinje

Član 221

Kuhinja u zavisnosti od vrste opreme i vrste jela koja se pripremaju mora imati prostorije za:

- čišćenje i prethodnu obradu namirnica, odvojeno povrće i voće, meso i ribu;
- termičku i završnu obradu namirnica - kuhinju (topli blok);
- pripremu hladnih jela i salate;
- pripremu poslastica i mekih peciva;
- pranje restoranskog i kuhinjskog posuđa i njihovo odlaganje na higijenski način;
- čuvanje namirnica za dnevnu upotrebu - dnevni magacin; i
- hladnjače, ostave i drugo za trajnije čuvanje namirnica.

Kuhinja

Član 222

Površina kuhinje, po pravilu, odgovara najmanje površini jedne polovine restorana.

Raspored prostorija u kuhinjskom bloku mora biti funkcionalan, po tehnološkom redu procesa proizvodnje i pružanja usluga.

U kuhinji se ugrađuju uređaji za odvod dima, pare i mirisa.

Podovi u kuhinji se izrađuju od keramičkih pločica ili drugih vodootpornih materijala, koji nijesu klizavi.

Zidovi kuhinje se oblažu u cjelini, ili najmanje 2 m od poda keramičkim pločicama ili drugim odgovarajućim materijalom u skladu sa posebnim propisom.

Prozori i otvori u kuhinji moraju da imaju odgovarajući zaštitu od insekata i glodara.

Restoranski prostor

Član 223

Površina restoranskog prostora - trpezarije iznosi najmanje 1,50 m² po korisniku.

Organizacija restorana

Član 224

Restoran može biti organizovan na principu usluživanja i samousluživanja.

Samousluživanje se organizuje preko ugostiteljske linije hladnih i toplih vitrina u kojoj su grupe jela i napitaka, izloženi prema redoslijedu jelovnika.

Ugostiteljska linija

Član 225

Na početku ili na kraju ugostiteljske linije nalazi se pult za prijem bonova i kasa.

Na vidnom mjestu mora biti izložen jelovnik.

Stolovi su od materijala koji se lako održava.

Pribor za jelo mora da je od nerđajućeg materijala.

Sanitarni blok restorana

Član 226

Broj toaleta u restoranu utvrđuje se srazmjerno broju mjesta, odnosno kapacitetu restorana, i to:

-do 150 mjesta: jedna WC kabina za korisnice i jedna WC kabina za korisnike ;

-do 300 mjesta: dvije WC kabine za korisnice i jedna WC kabina za korisnike;

-do 600 mjesta: tri WC kabine za korisnice i dvije WC kabine za korisnike;

-preko 600 mjesta: četiri WC kabine za korisnice i tri WC kabine za korisnike.

Zidovi i podovi toaleta od poda do plafona oblažu se keramičkim pločicama.

Prozori toaleta su od neprovidnog stakla, a vrata su od čvrstog materijala bez staklenih površina.

Predprostor toaleta ima umivaonik sa tekućom vodom, ogledalo, držač za sapun i kantu za otpatke.

Prateći objekti

Član 227

Prateće i pomoćne sadržaje čine:

-poseban ulaz za dopremanje i prijem namirnica;

-izlaz za otpremanje otpadaka i drugo;

-magacinski prostor;

-priručna hladnjača i ostava;

-garderoba;

-prostorija za smještaj pribora i sredstava za održavanje higijene;

-perionica posteljnog i drugog (restoranskog) rublja; i

-portirnica.

Objekat za hranu

Član 228

Objekat u kojima se priprema i uslužuje hrana, ima poseban ekonomski ulaz za dopremanje i prijem namirnica i otpremanje otpadnog materijala. Objekat mora biti organizovan tako da je pogodan za održavanje higijene i da ne dolazi do ukrštanja prijema i izdavanja hrane.

Magacin

Član 229

Magacin je opremljen odgovarajućim policama ili regalima za namjenski smještaj namirnica, robe i napitaka vodeći računa o vrsti i izolaciji aromatičnih i hidroskopnih roba.

Prozori magacina imaju mrežu, radi zaštite od insekata i glodara.

Donji dio ulaznih vrata treba da je najmanje do 0,20 m od zemlje obložen nerđajućim metalom, ili drugom odgovarajućom zaštitom.

Ekonomat

Član 230

Dom mora imati ekonomat, odnosno prostoriju za smještaj pribora i sredstava za održavanje higijene.

Dom ima izdvojen prostor za kontejnere za smeće i organizovan režim održavanja higijene.

Perionica

Član 231

Dom, po pravilu, ima perionicu.

Ukoliko nema perionicu, dom obezbjeđuje higijenu posteljnog i drugog rublja, korišćenjem usluga specijalizovanog servisa.

Portirnica

Član 232

Dom mora imati prostoriju za portirnicu, uz glavni ulaz zgrade, površine najmanje 5 m², za neprekidan rad od 24h.

Prostorije za upravu, vaspitače i sekretarijat

Član 233

Prostorija za direktora doma je površine, najmanje 20 m², a za pomoćnika direktora najmanje 15 m².

Prostorija za vaspitače zavisi od broja vaspitača, a površine je najmanje 3 m² po vaspitaču.

Prostorija za administraciju doma, po pravilu, ne može biti manja od 4 m² po zaposlenom.

Prostorije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana moraju biti opremljene odgovarajućim brojem stolova, stolica, ormara, garderobnih elemenata, računara, telefonom i drugom opremom.

Prostorija za ostalo osoblje

Član 234

Zaposleni na održavanju objekta i uslužno osoblje, srazmjerno kapacitetu objekta ima odgovarajuće prostorije, površina najmanja 3 m² po zaposlenom, a za smještaj garderobe,

sredstava za rad i održavanje higijene, u skladu sa sanitarnim propisima koji važe za pojedina radna mjesta.

Protivpožarna zaštita

Član 235

Na protivpožarnu zaštitu u domu primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuju ova pitanja.

Shodna primjena

Član 236

Na privatnu ustanovu dom shodno se primjenjuju odredbe čl. 199 do 235 ovog pravilnika, u zavisnosti od broja korisnika.

E. ORGANIZATOR OBRAZOVANJA ODRASLIH

Prostor

Član 237

Za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih, organizator obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: organizator), treba da ima:

1) prostoriju za prijem polaznika i vođenje administrativnih poslova (u daljem tekstu: kancelarija);

2) prostoriju za teorijsku obuku;

3) prostoriju za praktičnu obuku; i

4) prostoriju sa sanitarnim čvorom.

Prostorije iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana ne treba da budu u podrumu, prostoru namijenjenom za stanovanje ili obavljanje ugostiteljske djelatnosti, kao ni neposredno povezane sa ugostiteljskim objektom.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, prostorije iz stava 1 tačka 3 ovog člana mogu se nalaziti u objektu gdje se obavlja ugostiteljska djelatnost, ako je to neophodno za realizaciju programa obrazovanja.

Prostorije iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana treba da budu prilagođene licima sa invaliditetom, u skladu sa zakonom.

U prostorijama iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne može se nalaziti više od jednog pravnog lica.

Prostorije iz stava 1 ovog člana treba da se nalaze na teritoriji iste jedinice lokalne samouprave za koju se podnosi zahtjev za izdavanje licence.

Kancelarija

Član 238

Kancelarija, treba da:

1) je površine najmanje 8 m²;

2) ima visinu najmanje 2,4 m;

3) ima računar sa obezbijeđenom internet konekcijom i službenom adresom za prijem elektronske pošte;

4) ima kancelarijski sto sa stolicom;

5) ima sto sa najmanje dvije stolice za prijem polaznika; i

6) ima ormar za odlaganje dokumentacije.

U kancelariji, na vidnom mjestu, treba da je istaknuta licenca organizatora i cjenovnik.

Na ulazu u kancelariju treba da je istaknuta tabla sa natpisom koji sadrži naziv organizatora, djelatnost, broj licence, sjedište, adresu, kontakt telefon i obavještenje o radnom vremenu.

Prostorija za teorijsku obuku

Član 239

Prostorija za teorijsku obuku, treba da:

1) je površine najmanje 24 m² (pravougaonog ili kvadratnog oblika);

2) ima visinu najmanje 2,4 m;

3) ima poseban ulaz koji ne služi kao prolaz u druge prostorije, osim za prostorije koje koristi ustanova;

4) je zaštićena od buke, prašine i sl;

5) ima dnevnu svjetlost i da je dovoljno prozračna;

6) ima mogućnost ravnomjernog grijanja, hlađenja i ventilacije;

7) je dobro osvijetljena;

8) ima radnu površinu po osobi 2 m²;

9) ima školsku tablu ili odgovarajuću tablu za pisanje sa mogućnošću okretanja, veličine najmanje 1 m² ili bez mogućnosti okretanja, veličine najmanje 2 m²;

10) ima ormare za nastavni pribor, opremu i dokumentaciju;

11) ima radni sto i stolicu za predavača i najmanje pet klupa (dimenzija ploče 130 x 50 cm ili 130 x 60 cm) ili deset klupa (dimenzija ploče 80 x 50 cm ili 80 x 60 cm) i deset stolica sa naslonom za kandidate.

Prostorija za praktičnu obuku

Član 240

Prostorija za praktičnu obuku treba da ispunjava uslove propisane programom obrazovanja za koji organizator podnosi zahtjev za izdavanje licence za rad.

Prostorija sa sanitarnim čvorom

Član 241

Organizator treba da ima najmanje jedan uređen sanitarni čvor koji je opremljen umivaonikom i najmanje jednom kabinom.

U slučaju da se kancelarija, prostorija za teorijsku obuku i prostorija za praktičnu obuku ne nalaze u istom objektu, potrebno je da svaka ima po jedan sanitarni čvor.

Nastavna sredstva i oprema

Član 242

Organizator je dužan da ispunjava uslove u pogledu nastavnih sredstava, opreme i drugo, u skladu sa programom obrazovanja za koji podnosi zahtjev za izdavanje licence za rad.

Nastavna sredstva i oprema koju je organizator dužan da obezbijedi treba da se nalaze na teritoriji jedinice lokalne samouprave za koju podnosi zahtjev za izdavanje licence za rad.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u slučaju da na teritoriji jedinice lokalne samouprave za koju organizator podnosi zahtjev za izdavanje licence za rad nema pravnog lica kod kojeg se mogu obezbijediti nastavna sredstva i oprema, ista se mogu nalaziti na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete.

Specijalizovana oprema koja se koristi samo u pojedinim nastavnim aktivnostima može biti obezbijedena i na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, pod uslovom da se nastavni proces koji zahtjeva tu opremu izvodi na lokaciji na kojoj se oprema nalazi.

F. USTANOVE VASPITANJA I OBRAZOVANJA DJECE SA POSEBNIM POTREBAMA

Shodna primjena

Član 243

Na ustanove za obrazovanje i vaspitanje djece sa posebnim potrebama-zavode (u daljem tekstu: posebna ustanova) shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika koje se odnose na predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, organizatore obrazovanja odraslih i domove učenika, ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano.

Zemljište

Član 244

Površina potrebnog zemljišta za posebnu ustanovu (bez zemljišta za zgradu, salu, pristupe i staze) je najmanje 20 m², po djetetu.

Zemljište posebne ustanove mora da ima zabavni park sa opremom i poligon za male sportove.

Objekat

Član 245

Objekat posebne ustanove je arhitektonska i građevinska cjelina jednog ili više objekata prilagođenih za izvođenje vaspitno-obrazovnog rada sa djecom sa posebnim potrebama.

Prostorije

Član 246

Prostorije posebne ustanove su:

- radionica za profesionalno osposobljava-nje i vaspitanje;
- prostorija za slobodne aktivnosti;
- učionica;
- prostorija za radno angažovanje; i
- prostorija za praktičan rad koja odgovara psiho-fizičkim sposobnostima djece.

Pomoćne prostorije

Član 247

Posebna ustanova ima i pomoćne prostorije za: komunikaciju, garderobu, sanitarije, magacine i prostorije za zagrijavanje zgrade.

Specifičnosti prostora

Član 248

Prostor posebne ustanove pored uslova propisanih ovim pravilnikom, mora da ispunjava i posebne uslove, i to:

-vrata na prostorijama treba da budu bez pragova, da se otvaraju prema spolja, širine najmanje 1 m;

-spavaonice, po pravilu, treba da budu površine najmanje 4 m² po djetetu, a prostorije za dnevni boravak treba da budu površine najmanje 1,5 m² korisnog prostora po djetetu; i

-prostorija za igru treba da bude kao prostorija za vrtić, u skladu sa obrazovnim programom.

Učionica

Član 249

Učionica je površine najmanje 40 m² i mora biti projektovana tako da omogućava formiranje više centara interesovanja za igru djece u manjim grupama, ili za individualnu igru, i za dnevni boravak.

Tabla u učionici je postavljena na visini od 1,10 m.

Posebni prostor

Član 250

Prostor u kome se odvija vaspitni rad za djecu (predškolsku, umjereno ometenu, autističnu) mora biti urađen tako da djeca imaju dovoljno mogućnosti za planirane, spontane, grupne i individualne aktivnosti.

Prostor za njegu djece mlađeg uzrasta odvojen je pregradom, i to za:

-grupu autistične djece od jednog do dvoje djece, površine najmanje 20 m²;

-grupu umjereno ometene djece od troje do šestoro djece, površine najmanje 20 m²; i

-grupu koja ima od petoro do osmoro djece, površine najmanje 20 m².

Sanitarni prostor

Član 251

Sanitarni prostor za djecu sa posebnim potrebama se oprema posebnim sanitarijama, u skladu sa posebnim propisima.

Prostorija za roditelje

Član 252

Posebna ustanova, po pravilu, ima poseban prostor za roditelje, površine najmanje 10 m².

Prostorija za individualan rad

Član 253

Prostorija za individualni rad sa djecom, koja se po pravilu koristi i za opremu za rad reedukatora ili izolaciju, po pravilu, se nalazi u blizini radne sobe, i najmanje je površine 40 m².

Prostorija, iz člana 1 ovog člana, mora da ima direktno i prirodno osvjetljenje, mogućnost provjetravanja i izolovanost od buke.

Prostor za djecu koja koriste invalidska kolica ili druga ortopedska pomagala

Član 254

Za djecu koja koriste invalidska kolica, standardne dužine 1,10 m, širine 0,65 m - 0,70 m, visine 0,94 m, ili neko od drugih ortopedskih pomagala, posebna ustanova je dužna da djetetu obezbijedi prostor površine 1,35 m x 1,60 m za pokret od 90°, odnosno prostor površine 1,95 m x 1,76 m za pokret od 180° i prostor površine 1,86 m x 1,186 m za pokret od 360°.

Radna površina stola

Član 255

Radna površina ploče radnog stola za djecu koja koriste invalidska kolica je 0,96 m x 0,91 m. Visina radnog stola ne može biti manja od 0,65 m niti visočija od 0,96 m. Dubina slobodnog prostora ispod površine ploče radnog stola je 0,60 m.

Radne površine stola, za djecu koja koriste invalidska kolica, treba da imaju mogućnost podešavanja visine i nagiba.

Zona dohvata

Član 256

Oprema i nastavna sredstva u prostorijama za djecu koja koriste invalidska kolica moraju biti postavljeni u njihovoj zoni dohvata, odnosno na širini od 2,00 m x 1,60 m.

Police

Član 257

Ormari i police za djecu koja koriste invalidska kolica moraju biti pristupačni toj djeci.

Dubina ormara i polica, iz stava 1 ovog člana, je 0,40 m, a dohvat od 1,10 m, a dubina za pristup kolica je 0,20 m, a visina 0,30 m.

Stepenište

Član 258

Širina stepeništa za djecu koja koriste invalidska kolica, je najmanja 1,40m.

Visina stepenice je od 0,08 m do 0,14 m, a gazna površina je najmanje 0,21 m.

Rukohvat mora biti na visini od 0,90 m.

Lift

Član 259

Posebna ustanova mora da ima lift (platformu za dizanje), sa najmanjom širinom vrata 0,80 m i visinom dugmadi (prekidača) na 0,90 m do 1,10 m.

Prozor

Član 260

Prozor u posebnoj ustanovi se postavlja na visini od 0,90 m do 1,10 m.

Stepeništa za ortopedska pomagala

Član 261

Za djecu koja koriste druga ortopedska pomagala širina stepeništa je 1,40 m, visina stepenice je od 0,08 m do 0,14 m, gazna površina je najmanje 0,32 m i rukohvat mora biti na visini od 0,90 m.

Za djecu koja koriste štake najmanja širina stepeništa je 1,80 m, a za djecu koja koriste štap je 1,40 m.

Elektroinstalacija

Član 262

Prekidači i utičnice u posebnoj ustanovi se postavljaju na visini od 0,60 m, do 1,20 m.

Sanitarije

Član 263

Umivaonik širine 0,74 m treba da je postavljen na visini od 0,80 m.

Slavina treba da je na visini od 0,90 m.

Ogledalo treba da je na visini od 1,00 m.

WC šolja je visine 0,50 m i mora biti odmaknuta od zida 0,75 m, potrebna dimenzija 1,90 m x 1,90 m ili 1,55 m x 2,25 m.

Umivaonik i WC je 0,30 m x 0,50 m.

Oprema za djecu sa poremećajem sluha i govora

Član 264

Oprema, nastavna sredstva i pomagala u učionici i kabinetu za djecu sa poremećajem sluha i govora, su:

- sto - klupa, trapeznog oblika, zaobljenih ivica i uglova, spojenih u polumjesec;
- školska tabla, dimenzije 2,60 m x 1,20 m, sa držačem za kartu i ekranom za projekciju;
- selektivna auditivna filterska amplikacija za grupni rad i
- mikroboks sistem, komplet za 10 učenika.

Oprema za predškolsku djecu

Član 265

Pored standardne opreme predškolske grupe, oprema za djecu sa poremećajem sluha i govora treba da ima: jedan komad selektivne auditivne filterske amplifikacije (SAFA za grupni i individualni rad) i televizor sa videorekorderom i DVD.

Oprema prostorije za slobodne aktivnosti

Član 266

Prostorije za slobodne aktivnosti za predškolsko, osnovno i srednje vaspitanje i obrazovanje opremljene su potrebanim brojem stolova i stolica, u zavisnosti od broja djece u vaspitnoj grupi, televizorom, video rekorderom i DVD, ormarima, raznim zabavnim igrima i zidnim slikama, školskim priborom i materijalom.

Oprema za kabinet domaćinstva

Član 267

Kabinet za domaćinstvo, mora da ima najmanje:

- šivaću mašinu;
- komlet pribora za vez;
- televizor sa videorekorderom;

-DVD, i dr.

Oprema za audiološki kabinet

Član 268

Audiološki kabinet posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- SAFU - P za individualni rad;
- kompjuter sa videorekorderom, ili DVD;
- vibrafon;
- kasetofon;
- vibracionu kutiju;
- zvučnu viljušku; i
- audikasete.

Oprema za kabinet audiometrije

Član 269

Kabinet audiometrije posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- audiometrijsku kabinu;
- audiometar;
- kompjuter; i
- šampač.

Oprema za logopedski kabinet

Član 270

Logopedski kabinet posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- prostoriju za roditelje;
- stalažu za didaktička sredstva;
- klavir;
- pisaću mašinu;

- medicinski ležaj;
- telefon;
- veliko ogledalo;
- dijaprojektor;
- diktafon;
- vibrafon;
- metronom;
- delta DELAY aparat;
- selektor (za rad sa slušno oštećenom djecom);
- kompjuter;
- televizor sa videorekorderom ili DVD;
- zvučnu kutiju za regulaciju FO; i
- komplet sonde i špatulica za pregled govornih organa.

Oprema za pedijatrijsku i otorinolaringološku ambulantu

Član 271

Pedijatrijska i otorinolaringološka ambulanta posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- sobnu vagu;
- aparat za pritisak;
- stetoskop;
- sterilizator;
- inhalator;
- spirometar;
- rinoskop; i
- laringoskop.

Oprema za psihološku ambulantu

Član 272

Psihološka ambulanta posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- mobilni sto za kartoteku;
- tri niske vitrine za didaktički materijal;
- dva ormara za stručnu literaturu i časopise;
- mašinu za kucanje;
- aparatus za spretnost ruku;
- aparatus za koordinaciju pokreta;
- razni testovi opštih sposobnosti;
- razni didaktički materijali (slagalice, slikovnice, kockice); i
- psihološki kartoni za svakog učenika.

Oprema za elektroakustički kabinet

Član 273

Elektroakustički kabinet posebne ustanove mora da ima, najmanje:

- elektronski mikroskop;
- lemilicu;
- mikromotor;
- light mašina EL 1;
- light mašina L 3;
- aparatus za korekciju otisaka ušne školjke;
- rešo za topljenje voska i gela; i
- potreban materijal.

Oprema za kino salu i pozorišne predstave

Član 274

Kino sala, mora da ima:

- pozornicu sa rasvjetom, ozvučenjem i zavjesama,
- kinoprojektor;
- projekciono platno; i
- stolice.

Oprema za fiskulturnu salu

Član 275

Pored uslova propisanih ovim pravilnikom, fiskulturna sala mora da ima i komplet opremu za korektivnu gimnastiku, koja sadrži:

- lopte - medicinske (0,5 kg, 1 kg, i 3 kg);
- 6 strunjača;
- tegove od pola do 3 kg;
- vrećice sa pijeskom (za ruke, noge i trup oko pojasa); i
- korektivni štapovi dužine 1,5 m.

Posebna nastavna sredstva

Član 276

Pored opštih nastavnih sredstava i nastavnih sredstava po predmetima svaka učionica i kabinet posebne ustanove mora da ima i druga nastavna sredstva, u skladu sa obrazovnim programom za djecu sa posebnim potrebama.

Protivpožarna zaštita

Član 277

Na protivpožarnu zaštitu u posebnoj ustanovi primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuju ova pitanja.

G. OBRAZOVNI CENTAR

Shodna primjena

Član 278

Na obrazovni centar shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika, koje se odnose na predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, domove učenika i ustanove za obrazovanje i

vaspitanje djece sa posebnim potrebama, u zavisnosti od broja djece ili učenika, odnosno vaspitnih grupa ili odjeljenja.

H. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važnosti

Član 279

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima za osnivanje osnovnih škola, osnovnih škola za obrazovanje odraslih, područnih odjeljenja i područnih odjeljenja sa periodičnom nastavom ("Službeni list SRCG", broj 26/84).

Stupanje na snagu

Član 280

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".